

DE KORHAAAN

EIGENDOM

Vogelwerkgroep

Gooi en Omstreken

Jaargang 38, Nummer 3 - Juli 2004

IN DIT NUMMER:

Vogelen op Lesbos
Grote Geelpootpret
Turkse tortels in 2003

De Korhaan

Verenigingsorgaan van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

Verschijnt 5x per jaar.

Redactie : Josée van Beek
Willem-Jan Hoefnagel
Joost van Ramshorst
Rietje Veltkamp

Redactieadres : Rietje Veltkamp rietjeveltkamp@wxs.nl
Castorstraat 21 1223 EW Hilversum 035-6834193

Ledenadministratie : F. Wilms-Schopman
J.C. Ritsemalaan 1 1241 AP Kortenhoef 035-6563020

Verzending Korhaan : Bep Dwars-Van Achterbergh
Flamingohof 1 1221 LK Hilversum 06-46352060

Foto omslag : Jos Korenromp / Het Vogeljaar

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren.

De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

Inleveren kopij: uiterlijk 1 februari

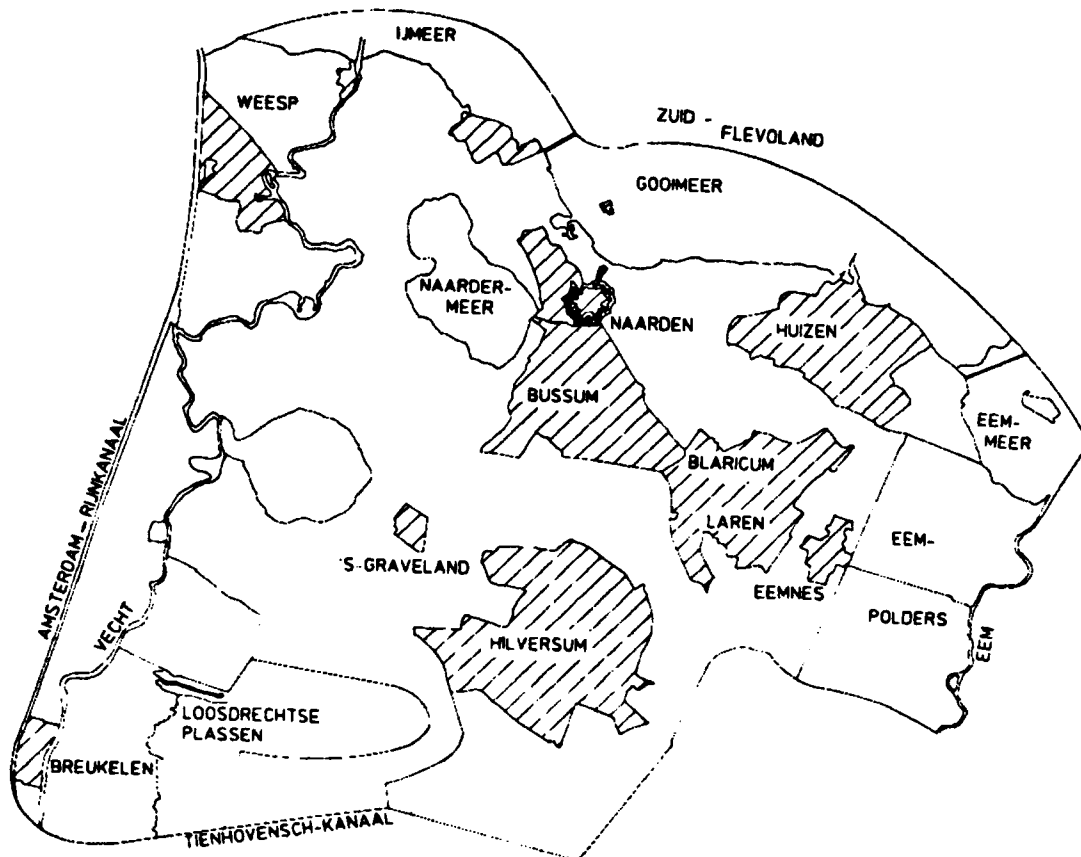
1 april

15 juni

ISSN: 0929-8762

1 september

15 november

Het werkgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Inhoud

Van de voorzitter	66
Themadag weidevogels	67
Krassen van een Gooische kijker	68
Najaarstrilogie	69
Uit de veren	70
Van vogelnest tot kijkhut	71
Van mijn balkon	72
Van de redactie	73
Het afsluitende weekend van de Jeugdgroep Vogelherkenning	74
Mutaties ledenbestand	75
Grote geelpootpret	76
Excursie rivierenland	77
Vogelen op Lesbos	78
Futen van heinde en verre en van vlakbij	80
Planten trekken bij de Pier van Huizen	83
Ingezonden brief	83
Turkse tortels in 2003	84
Daar komen de schutters	86
Programma	87
Ontvangen literatuur	89
Veldwaarnemingen	91
Kor Haan	92

Van de voorzitter

Bij alle zakelijke mededelingen die in mijn rubriek noodzakelijkerwijs de revue passeren, blijft er vaak (te) weinig ruimte over om stil te staan bij het daadwerkelijk genieten van het kijken naar vogels. Hierdoor zou de misvatting kunnen ontstaan dat bestuursleden helemaal niet meer aan vogels kijken toekomen. Alhoewel ik daar graag wat meer tijd voor zou overhouden, valt er mede dankzij de activiteiten van onze vogelwerkgroep toch nog genoeg te genieten. Zo kijk ik -net als de overige deelnemers - met veel plezier terug op een zeer geslaagde reis naar Lesbos, met als - voor mij - onverwachte hoogtepunten tweemaal een klein waterhoen, een valse rotszwaluw en een prachtige Perzische roodborst. Mede namens de andere deelnemers wil ik de Commissie Buitenland nogmaals hartelijk danken voor hun inspanningen. In 'Vogelen op Lesbos' doet Josée van Beek verslag van deze reis.

Dat ook in eigen land veel te genieten is, bleek begin mei tijdens een excursie naar Nijmegen en omstreken, waarbij ik zelf één van de excursieleiders was. Terwijl ik mij al een beetje zorgen maakte vanwege het grote contrast met Lesbos, werd het een zeer afwisselende dag met veel leuke waarnemingen van weliswaar geen heel zeldzame, maar toch niet alledaagse soorten. Van dit uitstapje vindt u een verslag in deze Korhaan van Carel de Vink. Nog dichterbij huis mocht ik zelf profiteren van het Goois Vogelnet en toog ik als één van de velen naar de Bovenmeent om met succes de grote geelpootruiter te mogen aanschouwen, waarbij

ik het geluk had ook nog even de net gesignaleerde grauwe klauwier mee te pakken. Door de afstand Zwolle – Het Gooi moet ik de vele andere bijzondere waarnemingen in ons werkgebied helaas aan mij voorbij laten gaan, maar het doet mij goed om dagelijks te lezen hoeveel leuke waarnemingen er binnen ons werkgebied gedaan worden, alsmede hoeveel plezier daar aan beleefd wordt.

Het zal u niet verbazen dat ik ook nog terugkom op meer zakelijke aangelegenheden zoals de vacatures binnen het bestuur en een mogelijk VWG-onderkomen. Welnu in dit alles zit geen schot, alhoewel er her en der allerlei lijntjes zijn uitgeworpen. Wij zitten dan ook als bestuur nog steeds met smart te wachten op aanmeldingen voor de belangrijke vacatures van Bestuurslid Natuurbescherming en Avifauna. Indien u hier meer over wilt weten, kunt u overigens ook altijd vrijblijvend en vertrouwelijk met mij of één van de andere bestuursleden bellen. Denk niet te gauw dat u – of de kandidaat die u zelf misschien op het oog hebt - niet geschikt zou zijn. Ook het feit dat de betrokkene wellicht nog nooit gevraagd is, zegt niets. Wij zijn immers een grote vereniging met voortdurende mutaties in het ledenbestand waardoor geschikte kandidaten over het hoofd gezien kunnen worden.

Sprekend over mutaties, wil ik ditmaal even stilstaan bij het vele promotiewerk dat voor onze vereniging wordt gedaan. In het groot via de subgroep Communicatie o.l.v. Rien Rense, maar ook via het zeer actieve "VWG-

promotieteam" van Bertus van den Brink die tevens nog onze verenigingskas spekt met de verkopen van hun boekenstal. Ook de promotie via de Subgroep cursussen, de website en het Goois Vogelnet wil ik niet onvermeld laten. Last but not least een applausje voor u zelf, want een groot deel van de nieuwe leden is uiteraard te danken aan de positieve mond-op-mond-reclame van bestaande leden als u zelf!

Ik wil u voorts attent maken op het feit dat onze vogelwerkgroep op verzoek van het Goois Natuurreservaat (GNR) inmiddels deelneemt aan een door GNR ingestelde "klankbordgroep". Zij doet dit samen met een aantal andere regelmatige "gebruikers" van de terreinen van GNR. Het doel hiervan is het adviseren van de directie van GNR over de hoofdlijnen van het beheer van haar natuurterreinen. Namens onze vogelwerkgroep woont onze secretaris Marc van Houten de vergaderingen van deze klankbordgroep bij. Indien u vindt dat in deze bijeenkomsten namens onze vogelwerkgroep een bepaald punt aan de orde gesteld zou moeten worden, kunt u daarover contact opnemen met Marc van Houten.

Tot slot nog een tweetal felicitaties. Allereerst aan Ronald Sinoo en zijn vrouw Marjo. Onze trouwe tekenaar van "Kor Haan" is op 21 mei jl. in het huwelijksbootje gestapt. Ronald en Marjo, van harte gefeliciteerd en veel geluk samen! Daarnaast wil ik stilstaan bij een organisatie met wie onze vogelwerkgroep altijd een nauwe band gehad heeft en die wij dan

ook een warm hart toedragen, te weten de stichting Het Goois Vogelasiel in Naarden. Ik wil haar namens onze vogelwerkgroep van harte feliciteren met de mooie nieuwe kooien die men in gebruik heeft kunnen nemen. Het feit dat een vogelasiel überhaupt nodig is, lijkt zo'n felicitatie misschien misplaatst te maken, maar gelet op de kwets-

baarheid van vogels in onze huidige en toekomstige samenleving is het werk van het vogelasiel onmisbaar geworden. Mede gezien de problemen en (financiële) zorgen die helaas horen bij een dergelijke bijzondere vrijwilligersorganisatie, zijn de gerealiseerde vernieuwingen zeker een felicitatie waard, waarbij ik het Goois Vogelasiel en

haar vrijwilligers namens de vogelwerkgroep een vooral lang en zinvol (voort)bestaan wil toewensen.

Tot slot wens ik u allen namens het bestuur een goede en "vogelrijke" zomervakantie toe!

Erik Hans van Stigt Thans

Weidevogelbeschermers zijn weer druk geweest met het plaatsen van nestbeschermers. Doen ze dit niet, dan zullen de nesten wellicht vertrapt worden door de koeien die op het land grazen.

Themadag Weidevogels

Predatie en beheer, bedreigingen en kansen

Onze weilanden zijn nog steeds groen. Er gebeurt van alles en het is niet meer zoals vroeger, blijkt uit onderzoek. Wie kan zich een havik voorstellen broedend in De Zeevang? In 2003 werd een geslaagd broedgeval waargenomen in bosschages van een tuin dicht bij het weidevogelreservaat Warder. Vroeger kwamen haviken uitsluitend voor in het oosten van ons land in grote bosgebieden. Nu komen deze roofvogels dus ook in ons landschap broeden. Heel interessant, maar roofvogels moeten ook eten. En wat doe je dan als rover? Je neemt waar veel en gemakkelijk aan te komen is. Weidevogels en zeker hun kuikens blijken een goede doelsoort om op te jagen.

De vos is ook zo'n jongen. Altijd maar struinen op zoek naar eten. Heel Noord-Holland heeft hij bezet als zijnde zijn leefgebied. Door verminderde jachtactiviteiten en bescherming kon hij zijn woongebied uitbreiden. Bijkomend voordeel voor de vos: hij kan overal komen door ruilverkaveling en wegeaanleg,

Vos

Illustratie: Rein Stuurman

heel Noord-Holland is bereikbaar. Taluds van wegen, plantsoenen en bosaanplant geven hem een schuilplaats.

Maar de weidevogels worden hier niet beter van. Naast de agrarische bedreiging vraagt nu de natuurlijke dreiging onze aandacht. Is er nog wel toekomst voor weidevogels in Nederland?

De Stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland organiseert op 6 november een studiedag waarop deze interessante ontwikkelingen worden belicht. Een viertal sprekers die betrokken zijn bij onderzoek op dit gebied, komen verslag doen van hun werk. De dag wordt besloten met een forumdiscussie met de deelnemers.

Het voorlopige programma ziet er als volgt uit.

- 11.00 - 11.30: Hans Kruze (Vogelbescherming Nederland) - Weidevogelbeleid in Nederland
- 11.30 - 12.00: Wolf Teunissen (SOVON) - Predatieonderzoek bij weidevogels
- 12.00 - 13.00: Lunchpauze
- 13.00 - 13.30: Frank Visbeen (Agrarische Natuurvereniging Waterland) - Mozaïek beheer
- 13.30 - 14.00: Ron van het Veer (Landschap Noord-Holland) - Kansen voor weidevogels in het moderne landschap
- 14.00 - 14.30: Theepauze
- 14.30 - 15.00: Forumdiscussie, waarbij bovengenoemde sprekers worden aangevuld met Hans Schekkerman (Alterra), Wim Tijssen (Agrarische Natuurvereniging Waterland) en Piet van Houten (Fauna-beheereenheid Noord-Holland)

De studiedag vindt plaats op 6 november 2004 in De Bres, in Krommenie. De SVN nodigt u van harte uit aanwezig te zijn. Noteer deze datum al vast in uw agenda!

Krassen van een Gooise kijker

Ruim veertig jaar wordt er nu langs de grote rivieren geteld en er is een schat aan gegevens voor de natuurbescherming verzameld. Veel Speciale Beschermingszones en Vogelrichtlijngebieden hebben hier hun aanwijzing aan te danken.

Rivierenpraat

Eind jaren zestig/begin jaren zeventig stonden de grote rivieren volop in de belangstelling bij de vogelwerkgroep. Tussen de broedseizoenen werden zij maandelijks allemaal op het voorkomen van watervogels geteld. Als een veldheer stond Jimmy dan 's zaterdagsochtends in de stationshal van Utrecht om telformulieren, kaarten en transecten die moesten worden geteld uit te delen. Soms had je geluk en kreeg je een interessant deel van de Waal, andere keren pech wanneer een weinig interessant deel van de Rijn in je maag werd gesplitst. Weer een andere keer was het een deel van de Maas, want die werd vanaf Roermond onderzocht. De pioniers reden in het begin rond met een grote tekening van een watervogel op de achterruit, waar de tekst Watervogeltelling op stond vermeld. Ruim veertig jaar wordt er nu geteld en er is een schat aan gegevens voor de natuurbescherming verzameld. Veel Speciale Beschermingszones en Vogelrichtlijngebieden hebben hier hun aanwijzing aan te danken. Avonturen werden volop beleefd. De pensionados denken daar nog wel eens met heimwee aan terug. Het was een periode waarin je met de auto tenminste nog rustig op de dijk kon blijven staan en de vouwen niet uit je broek werden gereden door jachtige weggebruikers. Er werden tal van hachelijke momenten beleefd. Zo was tijdens zo'n telling in de Ravenswaarden bij Gorssel een agrariër zijn koeien aan het verwijderen. Peter, die op het smalle uiterwaardweggetje

rustig achter de kudde bleef hobbelen, meende dat de man een teken gaf dat hij er met zijn kleine Renault 4 langs kon. Verkeerd begrepen! De boer ontstak in woede en hief zijn knuppel om op de auto in te hakken. Een peut gas voorkwam dat het vehikel tot een gedeukt koekblik werd gereduceerd. Pech kwam in de uiterwaarden ook nogal eens om de hoek kijken. Vast komen te zitten in de klei was aan de orde van de dag en de inzittenden van de auto zagen er soms niet uit door de rondvliegende modder die achteruit spatte bij het duwen. Een heel grote pechdag was toen de auto weggleed van de kruin van de dijk en aan de voet belandde. Lex, Marco en Wim zaten daarna wel even met de handen in het toen al schaarser wordende haar. Wat nu te doen? Een gecharterde boer met tractor bracht uitkomst. Bluf was soms nodig om een eigenaar of gebruiker ervan te overtuigen waarom het betreden van hun percelen noodzakelijk was. Termen als wetenschappelijk onderzoek, Ministerie van Land-

bouw en dergelijk werden kwistig rondgestrooid. Niet iedereen raakte daarvan onder de indruk. De landeigenaar van de Grote Gelderse Waard onder Zevenaar had maling aan dit soort vertelsels. Hij kwam aanscheuren in zijn jeep en blokkeerde de weg. Wat de heren daar te zoeken hadden. Het gebruikelijke verhaal werd afgestoken. Niets mee te maken was zijn repliek. Keren en oprotten. Deze uiterwaard moest vanaf die tijd vanaf de randen worden onderzocht. Van een heel ander kaliber waren de nachtexcursies. De Gooise matras is heel wat keren verlaten om in de broedtijd langs de Waal naar nachtvogels te luisteren en in de vroege ochtend vogels te observeren. Kwartelkoningen, waterrallen, porseleinhoenders, blauwborsten en grauwe gorzen waren toen de grote trekkers voor de excursiegangers. Het lawaai van voortdurende scheepvaartverkeer, nachtbrakers en leegstromende disco's maken het tegenwoordig onmogelijk om nu nog dit soort excursies te realiseren. Op vroege pietjesjenners hadden enkele stropers niet gerekend toen zij bij de Heerewaarden bij St. Andries uit de uiterwaarden kwamen en fluks het hazenpad kozen. De toenmalige Veldpolitie kon wel wat met het genoteerde kenteken en deed enige uren later een inval bij de volledig verraste heren. Vuurwapens en de buit werden in beslag genomen en enige tijd later volgde een fikse veroordeling.

Penlijster

Enkele vogelontmoetingen in de herfst van 2003 vormden de aanleiding tot het onderstaande stukje. Dit verhaal was eigenlijk bestemd voor Korhaan nummer 1 2004, maar is toen tussen wal en schip terecht gekomen.

Sytze Poelstra

Najaarstrilogie

Op 25 oktober j.l. werd ik opgebeld door een bevriende vogelaar of ik gelegenheid had naar de groengordel aan de noord-oostzijde van de Huizer Aanloophaven te komen; er zou daar een bladkoning zijn gesignaleerd.

Door op de roep van dit vogeltje (10 cm groot!) te letten slagen we er in hem op te sporen en tot twee keer toe kan het diertje gedurende enkele minuten zeer fraai worden geobserveerd als het als een pijltje tussen bladen en takken door schiet. Ook is het herhaaldelijk wat langer in beeld en dat onder redelijk goede lichtomstandigheden! Duidelijk zijn de twee gelige vleugelstrepen en de zachtgele wenkbrauwstreep te zien, alsmede het fijne puntige snaveltje; het is een gaaf, rank en zeer levendig vogeltje, een echte *Phylloscopus*.

De roep, een éénlettergrepig "wiest" is na enige oefening goed te onderscheiden, doch lijkt enigszins op soortgelijke roepen van zwarte mees of hegenmus. Ook vangen we een onduidelijk tweelettergrepig "tjewiet" op; het diertje roept nogal eens op het moment, dat hij van de ene boom of struik naar een volgende overvliegt, soms in een kleine duikvlucht.

Op 29 november iets geheel anders bij een bezoek aan het noordelijk deel van het Eempoldergebied, ten westen van de

Eem. Vanaf de uiterste noordpunt van het dorp Eemnes loopt een nieuw fietspad door het weiland; van daar hoor ik een diep enige malen herhaald "arr-arr-arr", waarvan ik onmiddellijk vaststel dat dit geen kraaiengeluid kan zijn, het doet mij eerder denken aan een raven-roep, zoals eerder gehoord in Duitsland en Zwitserland.

Maar waar zit de producent van dit geluid?

Even later weer die klank, wat verder op en nu zie ik hem ook, de grote zwarte vogel, die bedaard door het weiland stapt en nu en dan met zijn massieve snavel in de bodem prikt, ongetwijfeld zoekend naar iets eetbaars.

Een buizerd die te dichtbij komt wordt fel aangevallen en na enkele schermutselingen is het voor hem weggevoerd: de raaf is nog wat groter dan hij en die stevige snavel maakt ook indruk.

De raaf weet al peuterend in het weiland met diezelfde snavel tot twee keer toe een mol buit te maken, die smakelijk verorberd wordt; een kraai die te dicht naderd wordt zijn plaats gewezen, waarbij het grootteverschil opvallend is. De raaf lijkt wel anderhalf keer groter in lichaamssomvang.

Dan schrikt een blauwe reiger hem op en vliegt hij in de richting van het eerder genoemde fietspad dat ik oorspronkelijk

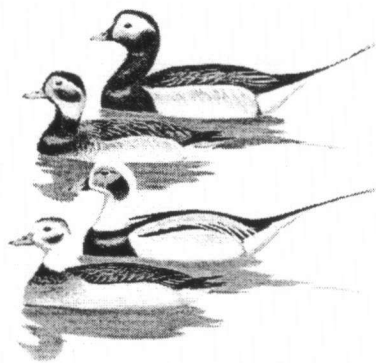
had willen volgen. Dit doende benader ik de vogel op een m.i. veilige afstand, doch op zeker moment vliegt hij toch op en komt tot mijn verwondering precies mijn kant op.

Dan is er opeens als vanuit het niets een tweede raaf. Samen vliegen ze in een cirkel om mij heen, zodat ik ze fantastisch kan observeren: de vooruitgestoken zware kop met de massieve snavel en de iets afstaande baardveren, de lange iets spits toelopende vleugels en de vrij lange wigvormige staart, wat een imposante vogels!

En nogmaals hoor ik hun roep, enkele diepe tonen maar ook hogere niet onmuzikale klanken, waarna ze samen in zuidelijke richting weg wieken; even vliegen ze vlak onder elkaar, maken samen een speelse duikvlucht en verdwijnen in de verte. Aangezien deze intelligente vogels levenslang bij elkaar blijven was hier dus kennelijk sprake van een paartje; misschien houden ze verblijf in de bossen van de Vuursche tussen Baarn en Hilversum, gezien hun vliegrichting.

Op 27/12 maak ik een tochtje naar de nieuwe Huizer pier met de bijbehorende eilandjes, waar reeds enkele vogelaars staan, uitgerust met telescopen; zij houden het eerste (en vooralsnog belangrijkste) vogeleiland in het oog.

Terwijl zij staan te praten merk ik een grote gele kwikstaart op, die

IJseend Tekening: Arthur Singer

een zandig deel van het eiland afzoekt; snel maak ik beide heren daarop attent en opgetogen turen wij gedrieën naar de bedrijvige vogel met de lange staart, grijze bovenzijde en met

een onmiskenbare heldere lichtgele tint op de onderzijde. Eén der vogelaars maakt mij op zijn beurt opmerkzaam op het fraaie ijseend-mannetje, ver weg op het Gooimeer, ongeveer in de richting van Almere-Haven en alleen redelijk zichtbaar met een telescoop; ook een vrouwtje middelste zaagbek wordt zo ontdekt.

Diezelfde telescoop is ook weer handig bij het bekijken van een waterpieper, die naar iets eetbaars speurt op één van de eilandjes bij de pier.

Ongeveer ter hoogte van de kop van de nieuwe pier ontdek ik

een ander vrouwtje middelste zaagbek, dat zich op tamelijk korte afstand uitstekend laat zien en even later strijkt wat verder uit de kust nog een volgend exemplaar neer!

De hier talrijker voorkomende grote zaagbekken zie ik later pas vanaf het Gooier-hoofd, oostelijk van de nieuwe pier en dobberend in de luwte van de landtong met het restant van het oude havenhoofd (bij stevige westelijke wind!); daar zwemmen zeker zeven vrouwtjes en een tiental mannetjes, de laatste wit opblinkend in het allengs afnemende licht.

Uit de veren

Subgroep Avifauna

Dit is de vaste rubriek van het coördinatieteam van de Subgroep Avifauna. Hier vindt u onder andere nieuws en feiten over de diverse werkgroepen, oproepen, onderzoeksvragen en voortgang van de projecten.

Werkgroep Eempoldertellingen

We moeten helaas afscheid nemen van Corné Joziassse, de coördinator van deze werkgroep. Hij ging al enige tijd voor een baan als boswachter en dat wordt hij nu, en wel op Vlieland. Corné, we wensen je veel geluk toe in je nieuwe baan en veel woongenot in de vuurtoren en al vogelende hopen we je nog eens tegen te komen op dat wonderschone Waddeneiland. Bedankt namens de Subgroep Avifauna voor je inzet voor de werkgroep. Met enig weemoed neem je afscheid van de VWG: je had het naar je zin en eigenlijk was je nog niet klaar met het afronden van het verslag over de afgelopen teljaren. Voor ons betekent je vertrek dat we op zoek moeten naar een **nieuwe coördinator** voor de

Werkgroep Eempoldertellingen. Mocht dat iets voor u zijn en wilt u meer informatie over het coördinatierschap, neem dan contact op met onderstaand adres. U zult zeer welkom zijn. Het kan ook zijn, dat u het prettiger vindt om met zijn tweeën de kar te trekken; het lijkt ons als coördinatieteam een prima idee! N.B. ook het driekoppige **coördinatieteam** is nog steeds op zoek naar aanvulling.

Jaarverslagen en vergadering Subgroep Avifauna

Binnenkort zullen de coördinatoren van de werkgroepen een oproep ontvangen om een kort verslagje te maken van de activiteiten en de belangrijkste te melden zaken van het afgelopen jaar. Het coördinatieteam zal deze verslagen wederom bundelen. Voor de vergadering in sep-

tember ontvangt iedereen een overzicht van alle verslagen, zodat deze op de vergadering besproken kunnen worden. In verband met een geplande reis van de commissie Buitenland zal de komende vergadering van de Subgroep Avifauna niet plaatsvinden op de tweede dinsdag in september maar op de eerste dinsdag: 7 september 2004.

Iedereen een goede en welverdiende vakantie toewensend:

Namens het CoördinatieTeam Subgroep Avifauna
Cor de Kruif, secretaris
De Dam 72, 1261 KV, Blaricum
tel. 035-5258299
e-mailadres:
cor.francisdekruif@wanadoo.nl

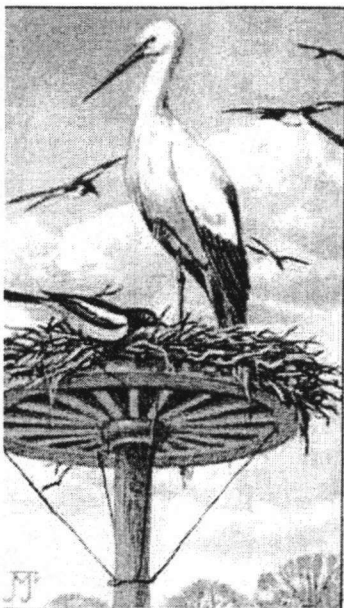
Onze verre voorouders moeten al met veel interesse gekeken hebben hoe vogels prachtige nesten bouwen. Ze gebruiken bij de bouw van de buitenkant hard materiaal, zoals takken en buigzame twijgen en voor de binnenkant vaak een voering van zacht materiaal zoals gras, mos en dons. Zelfs klei wordt bij de bouw gebruikt.

Ed Sival

Van vogelnest tot kijkhut

Daar kunnen wij van leren, moeten ze gedacht hebben. Vlechtwerk werd zelfs een kunst. Weven en het vervaardigen van touw ook. Beroepen als mattenvlechter (bij de dijk aanleg), mandenvlechter, ijzervlechter, vlechter van wanden voor de huizenbouw, zijn nu nog bekend. Wevers weven ook materiaal dat bij ruimtevluchten gebruikt wordt. Het spinnen van draden (voor kleding) en het slaan van touw werd erg belangrijk. Zware kabels worden voor het sleepwerk van oceaanreuzen gebruikt.

Het is dan ook grappig om te zien hoe 's winters bijvoorbeeld een ekster op een tak, het vliegtouw waaraan een pindanetje

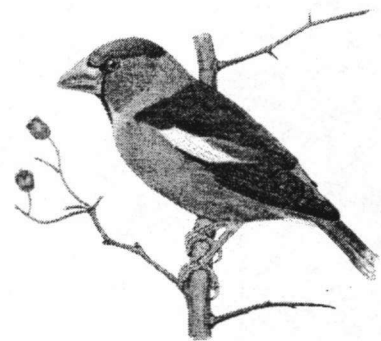
Ooievaar Illustratie: J. Voerman jr.

bungelt - telkens een stukje dichterbij - naar zich omhoog trekt.

In het natuurpark Lelystad staat in de nagebouwde prehistorische nederzetting een boerderij uit de bronstijd. Prachtig vlechtwerk, slimme houtverbindingen, het geheel overkapt met een strodak, tonen aan dat het gebruik van spijkers bij de bouw niet vanzelfsprekend hoeft te zijn.

In een dorp in Polen zag ik hoe een ooievaar wel raad wist met een half ingevallen strodak van een oud schuurtje aan de waterkant. Daar kwam een nest op. Bouwmateriaal zoals takken en voedsel als kikkers en grote insecten (meikevers) was daar in overvloed aanwezig.

Het idee om vlechtwerk toe te passen rijpte in de Gooise heemtuin. Vanaf de circa drie meter hoge humuswal kun je de tuin en het aangrenzende eikenbos en de libellenplas goed zien. Naast drinkende en spetterende badende vogels zoals zanglijster, vink en koolmees, brengen veel andere soorten zoals havik, sperwer, buizerd en appelvink een bezoek aan de tuin. Zelfs vlogen drie ooievaars laag over om eens een kijkje te nemen. Het observatiepunt is gunstig. Eerst werd een stenen trap met een mooie bocht omhoog aangelegd. Daarna werk-

Appelvink Illustratie: I. Frederiksen

ten we met z'n vijven de hele winter door aan de vogelkijkhut. Er moesten wilgen geknot worden. De staanders en de tenen werden op maat gezaagd of geknipt en van de zijtakjes ontdaan. Met een personenauto werd het materiaal in bossen gebonden naar de heemtuin vervoerd. Ook hier moest nog het nodige gesnoeid worden. Toen de staanders in de grond stonden, kon het vlechtwerk beginnen. Aan de oostzijde werd een wandje met boomstronken ingericht voor het onderdak van vleermuizen en de nestbouw van onder meer een winterkoninkje. In de west- en noordwand kwamen vensters. Over het dak werden braamstengels geleid. Kom eens kijken door zo'n venster en heel misschien: Wouw!

Ed Sival is secretaris van de St. Wilde Planten Blaricum/ Gooise heemtuin.

Wie naar vogels kijkt, heeft altijd iets te zien. Vogels hoeven niet bijzonder te zijn om een bijzonder kijkspel op te leveren. Openstaan voor wat de vogelwereld te bieden heeft, is alles wat daarvoor nodig is.

Tim Timmerman

Van mijn balkon

Dit voorjaar was ik weer op vakantie in Portugal, uiteraard met kijkertje en Petersons vogelgids in mijn bagage. Van tevoren had ik opgezocht waar in de omgeving vogelreservaten waren, maar we waren lui, en gingen er niet veel op uit, zodat onze waarnemingen voornamelijk plaats vonden vanaf het balkon van het appartementenhotel waar we logeerden. Je moet je verwachtingen dan niet te hoog opschroeven, maar bij het vogels bekijken kunnen soms de meest alledaagse vogels voor heel amusante momenten zorgen, en zo ging het hier gelukkig ook.

Het begon meteen de eerste dag. De voorgaande dag had het ouderwets geregend, en het pad naar het strand was getransformeerd in een aaneenschakeling van diepe plassen. De gemeentelijke gezaghebbers reageerden alert, en de plassen werden gedempt met enkele vrachtwagenladingen aarde, waarna een soort wals alles tot een dikke modder vermengde. Ik had de werkzaamheden met

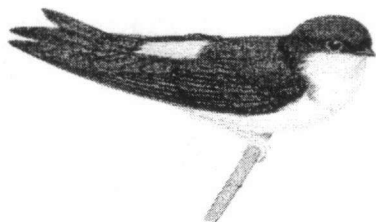
niet meer dan minimale belangstelling gevolgd, en toen ik de volgende morgen slaapdronken met een kop koffie in mijn hand het balkon betrad was ik niet voorbereid op de activiteiten op het strandpad. Letterlijk honderden huiszwaluwen waren afgekomen op deze modderbonanza, en tot in de wijde omtrek moeten er die dag zwaluwnesten gebouwd zijn. Het was opmerkelijk hoe weinig de vogeltjes zich aantrokken van de voorbijgangers die op weg waren naar het strand. Het was duidelijk dat zij heel goed beseften dat de felle zon niet lang nodig zou hebben om hun felbegeerde bouw materiaal tot een onbruikbare harde massa op te doen drogen.

Een paar dagen later was ik in de slaapkamer toen ik buiten een vreemd tikkend geluid hoorde. Het deed me een beetje denken aan het foerageren van een specht, alleen was de klank niet die van het kloppen op hout. Na een tijdje werd ik nieuwsgierig en ging een kijkje nemen op het balkon, vanwaar ik neerkeek op een laagbouw met appartementen. Het dak hiervan was gedekt met ouderwetse pannen, waarin zich om de zoveel meter een soort ventilatiedakpan bevond, iets omhoog stekend en met een roostertje van hetzelfde materiaal. Eén daarvan was beschadigd, zodat er een grotere opening

was ontstaan en op die plaats zat een hop, die met tussenpozen met zijn snavel tegen het overgebleven deel van het rooster hakte, alsof hij probeerde de opening groter te maken.

Raadpleging van de vogelgids leerde mij dat hoppen normaal gesproken nestelen in boomholtes "en dergelijke". Uit deze wat vage beschrijving maakte ik op dat ze bij het zoeken naar woonruimte niet al te kieskeurig zijn en dat het gedrag van deze hop waarschijnlijk niet buitengewoon was. Wel verbaasde ik me over zijn pogingen om met zijn daarvoor totaal ongeschikte snavel het gat in de stenen dakpan verder uit te bikken.

Nu is een hop in de Algarve geen zeldzame vogel, maar voor mij blijft hij iets bijzonders hebben. Het kan heel goed zijn dat dat komt omdat in mijn perceptie hoppen altijd verbonden zullen zijn met zonnig vakantiegenieten. Ik schonk mezelf dus iets in en nam plaats op het balkon in wat mijn vrouw mijn tuinvogelpositie noemt. Over mijn glas hield ik de hop scherp in de gaten en niet tevergeefs. Spoedig bleek dat achter het gat in het rooster van de ventilatiepan zich reeds een mussengezin gevestigd had, dat regelmatig naar binnen en naar buiten kwam en daarbij woedende uitvallen van de hop moest ontwijken, wat ze zo te zien niet al te veel moeite

Huiszwaluw Illustratie: I. Frederiksen

kosste. Ze leken ook niet erg onder de indruk te zijn van de nog steeds doorgaande kraakambitie van de hop. Het duurde een paar dagen voor ook de hop het nutteloze van zijn pogingen inzag; iets wat de mussen al die tijd al geweten hadden.

Toen ik de volgende dag van een uitstapje thuiskwam, hoorde ik een herhaald op-hop-hop. Herhaald is misschien niet het goede woord; eindeloos geeft waarschijnlijk beter aan wat er aan de hand was: onze hop zond nagenoeg zonder ophouden een indringende contactadvertentie uit die ongeveer geluid moet hebben: "mannelijke hop, in bezit van eigen nest z.k.m. vrouwelijke idem. Doel: broedsel.

Bij de gebruikelijke inspectie vanaf het balkon bleek de hop zich enkele meters verplaatst te hebben op het dak. Hij bevond zich nu bij een normale dakpan waar een hoekje afwas. Als om aan te geven wat de bedoeling was, kroop hij af en toe door de opening naar binnen om na enkele seconden weer te verschijnen te komen en zijn geroep te hervatten. Dat duurde drie dagen en toen werd het weer stil.

Natuurlijk maakte dat ons ook weer nieuwsgierig, dus werd de observatiepost op het balkon weer betrokken. Lang hoefden we niet te wachten, want al snel verschenen er twee hoppen die enkele meters uiteen neerstreken op het dak. Helaas was nu niet meer te zien wie het mannetje en wie het vrouwtje was. Een inspectie van de geplande locatie van het nest kwam er niet van. De daaropvolgende dagen zagen we soms één, soms twee hoppen op of in de buurt van het dak, maar niet onder de dakpannen.

Dit ging een paar dagen zo door en onze vakantie liep op zijn einde. Toen zag ik, min of meer bij toeval, een hop onopvallend in de nestopening verdwijnen en daar een minuut of twintig later weer uitkomen en stilletjes wegvliegen. Ditzelfde zag ik een andere dag nogmaals, maar verder lieten de hoppen zich niet zien in de buurt van het nest. Volgens mij duidde dit er op dat het vrouwtje nu aan het legsel werkte. Helaas was mijn vakantie niet lang genoeg om het verdere verloop te volgen. Jammer, want ik was wel nieuwsgierig naar het toekomstige wel en

Hop

Illustratie: Lars Jonsson

wee van dit gezin en haar broedsel.

Zo is daar het gegeven dat hoppen ook wel stinkhanen genoemd worden vanwege de stankverwekkende rotzooi die ze van hun nest maken, vermoedelijk om vijanden de lust te ontnemen het nest te naderen. Gebeurt dat toch dan doen de jongen er met gericht spuitpoepen nog een schepje bovenop. Ik had graag willen weten of dit alles, in combinatie met de zon die bijna de gehele dag op de dakpannen scheen, een effect zou hebben op de hotelgasten die eronder zouden slapen.

Van de redactie

Af en toe steken er binnen de vereniging discussies de kop op over inhoud, huisstijl en het logo van onze vereniging. Nu is De Korhaan, het blad van de vereniging, wel toe aan een nieuwe 'look and feel', vindt ook de redactie. Maar ja, tijdens één van die overlegjes kwam een lid met de suggestie maar helemaal van

de naam De Korhaan af te stapen aangezien de korhaan in het Gooi compleet is uitgestorven. Hij bedacht zelfs al een nieuwe naam: De Roodborsttapuit, aangezien die op de heide veelvuldig te vinden is en er zelfs broedt. Hij had hier wel een punt! Wat nu te doen?

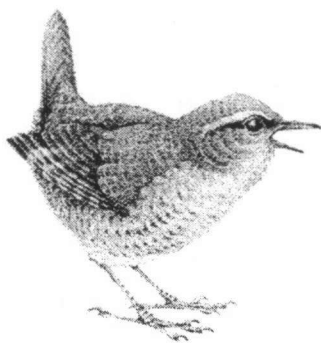
De redactie is benieuwd hoe er gedacht wordt door de leden over inhoud, naam, logo en de huisstijl en vraagt dan ook schriftelijke reacties. Graag wel kort en bondig, dan zetten we de meningen in de volgende Korhaan eens naast elkaar. We zijn erg nieuwsgierig naar uw reacties!

Zaterdag 24 april is het dan zover, het afsluitende weekend in het Laarder Wasmeer. Zodra de tassen zijn uitgepakt, de bedden zijn bezet (natuurlijk meteen achteraan) en de ouders de deur uit zijn, wordt het programma boekje te voorschijn gehaald. Dit belooft weer wat te worden.

Sjoerd van Wierst

Het afsluitende weekend van de Jeugdgroep Vogelherkenning

Om half elf was het vogeltrekspel als eerste aan de beurt. Het is als een soort ganzenbord, waarop groepjes om de beurt starten en je met een dobbelsteen de trek van een Ooievaar volgt. Daarna gingen we het levende Stratego spelen. Dat is een spel waarin de spelers in dit geval in vogelsoorten, jagers, jeugdvogelaars en boswachters veranderen. De havik staat bovenaan, maar kan worden uitgeschakeld door een vuurgoudhaantje en de jager. Het vuurgoudhaantje kan weer door alle andere vogels worden gegrepen, inclusief de merel. Na dit spel was er een pauze, want groep I ging naar huis. Om half zes werd het eten opgediend, mmmm macaroni! Na het eten zou er een roofvoegelexcursie plaats vinden, maar doordat dit niet goed uitkwam, werd het "nestkastjes openbre-

Winterkoning

Ill.: Martin Hogeweg

ken ..." eh, ik bedoel "openmaken".

In de kastjes zaten: boomklever, koolmees en pimpelmees.

Nadat we waren teruggekeerd had ik een uilenexcursietje gelanceerd. Het was al donker en het werd meer een griezeltocht, omdat Derek Laoût het grappig vond om met zijn zaklamp heel hard te piepen. Iedereen dacht meteen aan een boze of aanvallende uil. Maar volgens Derek was het maar een vos. Toch had ik dankzij Derek er wel een nieuwe soort bij: de porseleinhoen.

Toen we terug kwamen, brandde het kampvuur op volle toeren. Na de knakworstjes kwamen de marshmallows. Door een nogal leuke actie kwam een marshmallow in het haar van een ploeggenootje!

Op zondag 25 april na een slechte nacht, want Derek snurkte nogal, en na een goed ontbijt trokken we er met z'n allen in kleine groepjes op uit om vogelterritoria te bekijken. Ikzelf wilde met mijn groepje naar de boompiepers, maar volgens Frans van Klaveren moesten wij maar naar de bonte vliegenvangens, die zaterdag waren gezien. Alleen konden wij ze niet vinden en gingen we maar een stukje verder. Verderop was het wasmeer en daarop dreef een

paartje ganzen. Deze waren een toonbeeld van agressiviteit. Na een tijdje werd onze aandacht getrokken door een ruigpootbuizerd en eventjes later kwam er nog één bij. Dit was toch wel heel goed getimed Frans! Na het eten gingen we hutten bouwen. Bij iedereen ging het fantastisch, alleen bij ons niet zo. Daarom gingen we maar een oude beuk beklimmen. Dit was dan wel geen echte hut, maar wel de enige boomhut. Hierna gingen we het huis schoonmaken en daarna was het afgelopen

Op excursie naar 't Uitermeer

Christian

27 maart jongleden is de Jeugdgroep Vogelherkenning Het Gooi op excursie naar 't Uitermeer geweest, onder leiding van Corné, Atie, Frans en Pieter. Bij aankomst meldde Sjoerd Wierst meteen een ijsvogel. Frans, Sjoerd en ik hebben hem nog mooi gezien. In het "hoofdkwartier" van de bestrijders van muskusratten hebben wij nog wat uitleg gekregen over deze zoogdieren en hun bestrijders. Toen zijn we begonnen met de excursie.

Buiten zongen tjiftjaffen, roodborsten en heggenmussen hun longen uit hun lijf. Ook een winterkoning liet zich kortstondig horen. In de lucht zweefden twee buizerds en na enig speurwerk zagen alle mensen drie buizerds die vrij hoog in de lucht hingen. Hier was ook een buizerdhorst.

Vorbij het Fort zaten een drietal spreeuwen en zeven kramsvogels. Hier zagen we ook een verlaten onafgemaakt nestje.

Toen zijn we langs het slotje/riviertje gelopen dat het gebied omringde.

Ook bekeken we nog even een muskusrattenvangkooi, maar hij was helaas niet bezet.

Voor ons vlogen een paar kramsvogels die zich mengden in een groep van circa 50 die het weiland introkken, samen met wat koperwieken. Hier meldde zich een fitis die helaas alleen Sjoerd mocht horen.

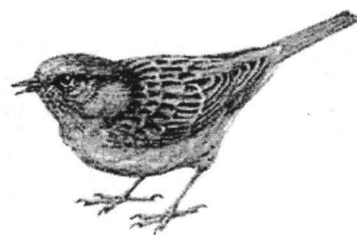
Op de Vecht dreven een viertal kuifeendjes, twee meerkoeten

en een fuut. Even verderop was het begin van een nestje van een meerkoet te bewonderen en een broedende knobbelzwaan.

Aan de overkant vloog een stormmeeuw en er zwommen nog twee kuifeendjes.

Halverwege de westelijke kijkhut van het Naardermeer spotten we nog een rietgors en een valk die volgens Frans en mij werd gezien als torenvalk, maar door alle anderen als slechtvalk. Toen hij over ons heen vloog, bleek het een sperwer te zijn, dus iedereen had het verkeerd. Vanwege tijdgebrek besloten we terug te gaan. Op het beboste heuveltje zongen een goudhaan en een heggenmus. In een boompje naast het riviertje zat een ijsvogeltje en er lag een hele grote dode vis in het water. In de bomen zongen nog steeds de tjiftjaffen als mooie afsluiting van een geslaagde excursie.

De Jeugdgroep Vogelherkenning start half september 2004

Heggenmus Illustratie: Martin Hogeweg

voor het 8ste jaar met een cursus voor kinderen van 8 t/m 13+.

De cursus wordt om de week op zaterdagmorgen gegeven, de schoolvakanties zo mogelijk niet, dat komt neer op 16 keer per jaar.

Op een speelse manier wordt voor hen de vogelwereld dichterbij gebracht.

De kosten zijn 25,- per kind, per jaar.

Opgeven bij Atie en Frans van Klaveren. Berkenhof 3, 1241VP Kortenhoef, Tel. 035-6561426.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

J DANKERS	PHOHISTRAAT 24	1276 EJ	HUIZEN	035	5244596
MW C S M GALES	GOOISEKUST 63	1274 JD	HUIZEN	06	51834095
GEMEENTE WIJDEMEREN	POSTBUS 41	1243 ZG	'S GRAVELAND		
F KEMPENEERS	ZOMERKADE 27	1273 SL	HUIZEN	035	5263870
MW D KOOPMAN	KERKSTRAAT 51	1271 RK	HUIZEN	035	5265689
E F KRAAIJ	JAN TER GOUWWEWEG 91	1412 DB	NAARDEN	035	69790271
J MOOIJ	FERDINAND HUYCKLAAN 45	3743 AL	BAARN	035	5429725
RTV NOORD-HOLLAND	POSTBUS 9823	1006 AM	AMSTERDAM		
P F L RUIJTERS	BURG. GULCHERLAAN	1217 NX	HILVERSUM	035	6283940
P SCHEFFER	EREPRIJS 26	1273 XK	HUIZEN	035	5256060
F W STOEKENBROEK	TESSELSCHADELAAN 36	1399 VP	MUIDERBERG	0294	261543
MW G H STOEKENBROEK-DUYNKER	TESSELSCHADELAAN 36	1399 VP	MUIDERBERG	0294	261543

Adreswijzigingen

J W VAN GALEN-LAST	PRINSES IRENESTRAAT 4	1398 CH	MUIDEN	0294	410037
A VAN LING	KAREL DOOMANLAAN 65	1403 TL	BUSSUM	035	6933636
G ROSELAAR	WAGENPAD 1	1251 RT	LAREN NH	035	5386911

Bedankt

MW M BAKKER	ALMERE
R HORNSVELD	HUIZEN
M HORNSVELD	HUIZEN

Uitgeschreven na 2 jaar contributieachterstand

M J ARBOUW	HILVERSUM
R BURGGRAAFF	HUIZEN
F J DERRIKS	NAARDEN
M LOOHUIZEN	KORTENHOEF

Grote opschudding in Vogelaarland: de derde verschijning ooit van de grote geelpootruiter in ons land passeert niet onopgemerkt. Niet alleen vogelaars hebben daar weet van...

Carel de Vink

Grote Geelpootpret

Een grote geelpootruiter in "onze" Bovenmeent! Dat haalde radio en krant. Zelf bezocht ik "de verrassing van het jaar" op één van mijn favoriete uitwaaiplaatsen op de derde waarnemingsdag. Het bleek er minder druk met hobbygenoten dan ik had verwacht. Wisselende aantallen tussen de vier en de twintig waarnemers. Een kleine week later zat onze Amerikaan er nog steeds. Nu waren er slechts vier speurders met hun technische hulpmiddelen. Ditmaal was er beduidend meer belangstelling van toevallige passanten. Ik besloot beide keren niet alleen op de kenmerken van de bejubelde steltloper te letten, maar ook het aanwezige publiek te observeren. Beide dagen was er de gezellige verrukking van de vogelbewonderaars.

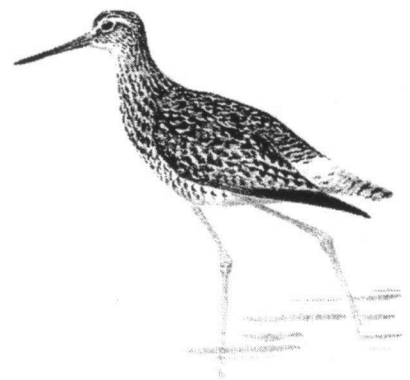
Met onverholen enthousiasme wezen ze elkaar op de plek waar de vogel van tijd tot tijd tevoorschijn kwam. "Daar! Pal naast die grote pol rechts, vlakbij die badende tureluur!" Kenmerken werden uitgewisseld: gedrag, snavelvorm, verschillen in verenkleed met de omringende vogelsoorten. Er werd druk gebladerd in de beschikbare gidsjes. De bijna oranje poten zaaiden twijfel. Bepaald geen kaaskleur. De regionale krant uitte het vermoeden dat de vogel teveel tegen de wind in geplast had. Een twijfelaar onttrok zich aan de deskundigheid van de aanwezigen en belde een onzichtbare ken-

ner om zijn bevindingen te verifiëren. Een blik door telescoopkijkers werd gul aangeboden aan degenen die, zoals ikzelf, slechts over een eenvoudige kijker beschikten. "Wacht, ik zal hem wat lager voor je zetten; ziezo, in dwergstand!" Vogel-analfabeten ("is dat een vogelsoort, een hoe-ruiter?") werden met veel geduld bijgeschoold en konden dat merkbaar waarderen.

Een enkeling had na een poosje genoeg gezien en ontdekte dat er nog andere vogels waren. Als de bewuste steltloper een tijdje uit het zicht was, namen sommigen de tijd om bij te praten over de broedresultaten van grutto's en ooievaars in de regio. Zelfs belangstelling voor sociale factoren als werk en pensioen, het overheidsbeleid en de economie viel af en toe te bespeuren. Tot een nieuwe golf van enthousiasme de meerderheid weer terugvoerde naar waar het allemaal om begonnen was: "Daar loopt hij weer! Kijk, hij vliegt een stukje, zag je dat witte blokje op zijn onderrug?"

De boeren met hun "grommende monsters" werden ongetwijfeld niet vrolijk van al die statieven op het asfalt. Hoe manoeuvreer je een logge trekker tussen fietsen in de berm en al die overgeconcentreerde natuurbewonderaars door? Ik was er niet toen de aantallen echt hoog lagen, maar ook met zijn vieren kun je de verkeersstroom aardig hinderen. Passerende scholie-

ren zagen er de humor wel van in. Naast een enkeling die graag eens een blik door de aanwezige apparatuur wilde werpen ("Zit de grote geelpootruiter er nog?" wist één van de tieners!), waren er humoristische vormen van commentaar te horen. "Hebt u de gouden lepelaar nog gezien?" "D'r zit een zeemeeuwarend." "Staan ze d'r nog!" "Zijn jullie er alweer?" (Reactie: "Ja, jullie toch ook!"). "Snap je dat nou, urenlang naar een stuk stilstaand water staren..." Een heel mooie vond ik deze: "Wat een gedoe! Die staan de hele dag met hun kijkers naar de benzinepomp aan de overkant te turen!" **Conclusie:** Vogels kijken is een zeer sociale bezigheid met een grote mate van vermakelijheidswaarde, zelfs voor wie van vogels geen kaas gegeten heeft!

Geelpootruiter Illustr.: Arthur Singer

Zaterdag 8 mei: autodagexcursie naar de Ooijpolders, Millingerwaard e.o., stond er in De Korhaan. Twee weken eerder was ik ook al vroeg op mijn fiets geklommen om deel te nemen aan een wandelexcursie rond de Pier in Huizen. Een tocht die begon met een vos op de Ceintuurbaan in Bussum. Ditmaal was ik ruim een half uur vroeger op pad.

Carel de Vink

Excursie Rivierenland

Het was nog donker. Slechts enkele merels zongen, toen ik naar de verzamelplek liep. Daar begon een eerste roodborst te zingen. De deelnemers (vijf vrouwen en zes mannen) werden verdeeld over drie auto's. Pas in de buurt van Ede werd het licht genoeg om de eerste vogels te ontwaren: een handvol zwarte kraaien.

De grauwe ochtend had iets geheimzinnigs: nevelige verten en een wazige hemel. Aan de rand van Nijmegen genoten we al, ondanks een kille wind en wat gespetter, van de zang van zwartkop, winterkoning en vink. Daarmee was de toon gezet: vogelzang en vogelkreten zouden onze aandacht voortdurend blijven prikkelen. Nog geen kilometer buiten de stad waren het vooral de grasmus, tuinfluiter, een prachtig door de telescoopkijkers te bewonderen koekoek en de eerste zwarte sterns, die ons met hun geluiden leken uit te dagen. Vanaf de dijk bewonderden we de baltsvlucht van de laatst genoemde soort, waarbij exemplaren met een visje hun partner mee lokten tot op grote hoogte, om vervolgens in een gezamenlijke duikvlucht de drijfvlotjes op te zoeken.

We kwamen maar moeilijk los van deze plek. Maar er wachtten meer van zulke vogelparadijsjes. Wandelaars constateerden dat ze zich sneller verplaatsten dan ons gemotoriseerde groepje. Telkens opnieuw werd er gestopt en werden de statieven op-

gesteld. Er viel dan ook veel te zien. Wat te denken van drie kanoetstrandlopers in pracht-kleed! De techniek bood ons een close-up van deze steltlopers, maar ook van bontbekplevier, kleine plevier, zomertaling en gele kwikstaart. Alles te zien onder getemperd licht, maar inmiddels niet langer versluierd door de nevel.

Een onverhard pad naar een oude steenfabriek gaf ons de gelegenheid om onze benen te strekken. Nieuwe zangers: rietzanger, kleine karekiet, braamsluiper en veel fitissen en tiftjafjes. De eerste grutto's van de dag, tapuit, ooievaar, hazen en een ree maakten het natuurplaatje compleet. En terwijl we de sprinkhaanzanger beluisterden, toonde een blauwborst met voer, dat er bij de naamgeving voornamelijk op het mannetje gelet is. Deze dame met haar mooi gevlekte keel en prachtige staart vertoonde beslist geen spoortje blauw!

Een koffiestop maakte duidelijk hoe enthousiast we waren. Er werd hardop gefilosofeerd over een weekend van de vogelwerkgroep in deze omgeving. De mededeling dat we maar een half uur aan de groepstafel mochten zitten in verband met een reservering, werd door ons lachend aangehoord. Immers, we kwamen voor het buitengebeuren! Er zou ons wel erg plakkerige koffie of chocola geserveerd moeten worden om ons langer dan 30 minuten van

de dijk af te houden! Dus zochten we al snel de grijze wereld weer op. Tijdelijk opgewarmd. Maar ondanks de frisse buitentemperatuur werd het genieten voortgezet. Oeverwaluw, oeverloper, groenpootruiter, de (voor mij) eerste zomertortels van het jaar. We parkeerden onderaan "de drempel" van de Gelderse Poort. Een zingende zwarte roodstaart bij het parkeerterrein zette ons op het verkeerde been: we dachten hem even later te ontdekken, maar eenmaal stevig uitgegroot, kregen we een schitterende gekraagde roodstaart te zien.

Daarna volgde een wandeling van enkele uren door een levende vogel-cd. De vogelstemmen werden vergeleken. Kenmerkende loopjes werden voor-gefloten of zingend nagebootst. We vonden knaagsporen van bevers. Enkele groepsleden deelden hun plantenkennis met ons. Terwijl een deel van de groep de anatomie van een half vogelskelet bestudeerde en enkele anderen rietgorzen, grasmussen en kneutjes in hun "scoop" probeerden te vangen, meldde zich bij de voorhoede een sliert lage regenwulpen. De deelnemers die deze "vlucht" misten, bleven daar goedmoedig over mopperen. Er viel ook zonder deze vogels genoeg te zien en te beleven! Terug in Kekerdom namen we afscheid van drie dames met verplichtingen thuis.

De rest begon aan een soort puzzelrit, op zoek naar het Bruuk, een klein moerasterrein nabij Groesbeek. De plantenliefhebbers haalden er hun hart op aan sloten vol waterviolier, velden bezaaid met zenegroen en andere moerassoorten, die met behulp van geïllustreerde gidsjes op naam gebracht werden. Baltsende sperwers, een zingende geelgors en een trekgroep van vijf roodborsttapuiten in een ongebruikelijk biotoop

brachten ons in verrukking. Natuurlijk hoorden en zagen we ook van tijd tot tijd een raadselvogel ("Is dat wel een boomklever die daar roept?", "Vloog daar nou een buidelmees of....?"). Voor één van de deelnemers was niet alleen genoemde geelgors een nieuwe soort, maar ook de kort daarna ontdekte appelvink. Een avontuurlijk traject door hoog grasland, over prikkeldraad (en er onderdoor) bracht ons terug bij de auto's. Onze statistici meldden

ruim 80 waargenomen en gehoorde vogelsoorten. Voor veel van deze soorten hoeft u niet zo ver van huis. Maar het is een belevenis om met elkaar een dag in een heel ander type landschap naar vogels te speuren. Voldaan namen we afscheid. De zon hebben we niet veel gezien. Maar het boeiende (en bloeiende) landschap, de sfeer in de groep en de talloze vogels gaven deze grijze dag een gouden randje!

Van 23 tot en met 30 april 2004 vond al weer de zevende buitenlandse reis van de Vogelwerkgroep plaats. Juiste deze week bleek een schot in de roos, want het aantal soorten dat er net in die korte periode verbleef overtrof ieders verwachting. Het is wel duidelijk waarom Lesbos wordt beschouwd als één van de beste plekken in Europa om migrerende vogels te zien.

Josée van Beek

Vogelen op Lesbos

Door het vroege tijdstip van vertrek van het vliegtuig om 6.04 uur, was het voor de meeste groepsleden een hele toer om op tijd op Schiphol te komen. Treinen reden immers nog niet, dus werd er van tevoren uitgebreid overlegd wie met wie en met welk vervoer men zou reizen. Er werden busjes gehuurd, en familieleden of vrienden moesten heel lief worden aangekeken om zo vroeg te willen rijden. Sommige vogelaars namen het zekere voor het onzekere en verkozen de nachts reeds op het vliegveld door te brengen. Iedereen, het gezelschap bestond uit maar liefst 43 leden, was op tijd en na een voorspoedige drie uur durende vlucht in een Dutch Bird Boeing 957 (die tot onze verrassing tijdens de vlucht wel een ontbijtje serveer-

de) arriveerden we op het Griekse eiland Lesbos, Mytilini. Een aantal vogelaars had al pijlsnel in de gaten dat er een lenig Lesbos musje een nest had gemaakt in een letter van de naam van de vlieghaven.

Aankomst

Met een speciale bus die al voor ons klaarstond reden we in anderhalf uur naar onze bestemming, Hotel Panorama even buiten het plaatsje Petra aan de meest noordelijke westkust. Onderweg kregen we al een zonnige indruk van de overweldigende groene weelderige gevarieerde flora, de geschilderde huizen in de stadjes en de piepkleine onderkomens op het land. Een deel van de route bestond uit een reeks haarspeldbochten, door bruinrotsige steile berghellingen, dan weer zagen

we beekjes, stekelige struikjes, uitgestrekte olijfboomgaarden en pijnbossen. En eiken, kastanjebomen, platanen, soms eeuwenoud.

Opzienbarend waren ook de velden bezaaid met dieprode klaprozen, de bloeiende acacia's en wilde kruiden zoals bloeiende venkel, tijm en lavendel. Zoveel landschappelijke variatie, wat een heerlijk cadeau, wat een prachtig eiland!

De stemming in de bus werd steeds beter, en voor nog meer vakantiegevoel zorgde de krakende Griekse muziek uit de luidsprekers. Eén van de groepsleiders liet weten dat er voor deze dag geen programma was, dat we vrij waren te doen wat we wilden, en dat er tijdens het aangeboden diner in het hotel die avond verdere informatie zou volgen.

Prima accommodatie, schitterend weer...

Het hotel bestond uit zelfstandige, geschakelde appartementjes voor twee personen, die tegen de heuvel waren gebouwd, elk met een eigen opgang, douche/wc en balkon met uitzicht op de zee. Na de kamerverdeling en inrichting werd deze eerste dag door de meeste groepsleden benut om te voet al op verkenning te gaan. Het gezelschap had de beschikking over vier busjes (voor ca. 9 man) en twee personenwagens voor elk vier mensen. 's Ochtends rond 8 uur - na het eenvoudige ontbijtbuffet - vertrokken de groepen naar uiteenlopende bestemmingen.

Goed gedocumenteerd

De vogelpopulatie op dit eiland is buitengewoon grondig gedocumenteerd. De Brits auteur Richard Brooks heeft zichzelf overtroffen in zijn recente boek "Birding in Lesbos" waarin hij uiterst nauwkeurig de plekken op het eiland beschrijft waar je bepaalde soorten vogels kunt verwachten.

We zijn Brooks nog tegen gekomen. Nietsvermoedend liepen we op een weg toen er plots een klein blauw wagentje naast ons stopte. We herkenden hem onmiddellijk. Hij stapte uit, maakte de achterklep van zijn auto open en haalde zijn boek tevoorschijn dat je ter plekke van hem kon kopen.

We hebben tijdens deze fantastische week zowat alle vogelplekken bezocht waarvan we wisten dat ze de moeite waard waren. Een goed voorbeeld daarvan was ons bezoekje aan het prachtige dennenbos even buiten Achladeri waar de Turkse boomklover zich zou ophouden. Na geduldig wachten bij een duidelijk nest in één van de dennenbomen verscheen de vogel

inderdaad. Een prachtig diertje dat af en aan vloog en in zijn nest druk doende was de ruimte erin te vergroten. Ook onverwachte observaties zorgden voor topmomenten zoals toen we een viertal dwergaalscholvers in zee aan de noordkust van het eiland zagen, ze leken op te trekken met een aantal meedobberende meeuwen. Een andere grote verrassing was een groepje scharrelaars, dat we met hun adembenemende kleuren in een reusachtige boom zagen zitten.

Twee dwergooruiltjes

Een heel bijzondere gebeurtenis was de zoektocht naar de beide uiltjes. De plek was ons verteld, maar gek genoeg zagen we ze daar niet. We stonden op het punt om weg te gaan tot er een toeristenbus stopte waaruit als eerste de gids kwam die vervolgens zonder enige twijfel linea recta naar de plek waar de uiltjes zaten afstruinde. Wij volgden hem natuurlijk onmiddellijk. Nou ja zeg! Dus daar zaten ze, je kon ze zo zien! Niet alleen wij staarden vol verbazing naar het duo als versteende vogels, een hele horde vogeltoeristen met telenzen en camera's keek mee. Het zojuist nog verstilde tafereeltje veranderde in een kermisachtig spektakel...één die ook wij, vogelaars uit het Gooi niet hadden willen missen! Het eiland zat deze week vol vogelaars. In bussen doorkruisten ze het eiland, met hun gidsen die de plekken wezen. Of je zag ze met zijn tweeën in huurwagentjes, met het raampje naar beneden, uiteraard voor een telescoop.

Afgezien van de vogels hebben we genoten van schildpadden, salamanders, hagedissen, slangen, vlinders en nog veel meer grote en kleine dieren. En als het zo uitkwam bekeken we ook

een kerk of klooster, zoals het Ypsilonklooster hoog op een berg in de buurt van Sigri. (westelijk Lesbos)

Het eiland Lesbos ligt tegenover de kust van Klein-Azië, heeft een oppervlakte van 1630 vierkante meter en een kustlijn van 370 m. Grote vlakke gebieden vind je niet op het eiland, wel uitgestrekte olijfboomgaarden en bosgebieden. De belangrijkste gebergtes zijn de Lepetymnos, op het noordelijke deel van het eiland, met een hoogte van 968 meter, de Olympus op het zuidelijke deel met een hoogte van 967 en nog wat zuidelijker daarvan de Psilokoudouno, 914 m hoog.

Lesbos heeft de meeste zonnuren van Griekenland, misschien wel van het hele Middellandse Zeegebied. Dat maakte Lesbos al in de oudheid aantrekkelijk. Toen al noemde de Romeinse historicus Tacitus dit eiland vanwege het klimaat "beleefd en aangenaam". En dat geldt ook nu nog voor de bewoners van Lesbos. Zoals gezegd is Lesbos een geliefd eiland voor vogelaars om in de lente te bezoeken. Het uitgestrekte en gevarieerde landschap biedt talrijke vogelsoorten precies wat ze nodig hebben. Een waar paradisijs. Helaas strijken de vogelfans jaarlijks massaal neer in Skala Kaloni of Vatera, midden in het rijkste vogelgebied. En, helaas, zagen we dat er nog steeds behoorlijk wordt gebouwd in dit gebied.

Tenslotte dank aan Engbert, André en Wim voor hun gedegen voorbereiding, organisatie en begeleiding van deze onvergetelijke reis. Voor een overzicht van de vogels verwijs ik naar het verslag van Wim le Clercq wat in het najaar geplaatst wordt op de website van de Vogelwerkgroep.

Speerdragers, futen die nauwelijks meer kunnen vliegen, of die slechts op één meer voorkomen, of uit streken waar u niet zou willen wezen, grijskoppen en oude bekenden.

Jan K. Nijhof

Futen van heinde en verre en van vlakbij

Futen komen over de hele wereld voor behalve in het Zuidpoolgebied. In gematigde streken zijn ze het best vertegenwoordigd, het grootste aantal soorten komt voor in de Nieuwe Wereld. Ze broeden vrijwel altijd in zoetwatergebieden en komen alleen 's winters ook wel op zee voor, soms in grote aantallen. Een aantal futensoorten broedt in kolonies en die liggen dan bij voorkeur in de buurt van broedkolonies van meeuwen of sterns. Dit leidt waarschijnlijk tot groter broedsucces doordat die als vliegende bewakingsdienst fungeren. De prijs die de futen betalen is een enkel ei of jong. Sommige soorten hebben voordeel door menselijke activiteiten: het warmer wordende klimaat, viskwekerijen als voedselbron en door mensen gemaakte plaspen. Alle soorten hebben last van de mens: het verdwijnen van natte gebieden, waterrecreatie, vervuiling, verdrinking in netten (bijvoorbeeld op het IJsselmeer), voedselconcurrentie en predatie van jongen door uitgezette roofvissen. De oudst bekende fuut was een Dodaarsje van dertien jaar. Hieronder worden de verschillende soorten kort besproken.

Zwanenhalsfuten

De plaats van onze Fuut als viseter wordt in Amerika ingenomen door de twee soorten van

het geslacht *Aechmophorus* (speerdrager). Er is nog een overeenkomst: ook op deze vogels werd vroeger veel gejaagd voor de verenhandel. Beide soorten broeden door elkaar in kolonies van soms wel duizenden nesten. Ook zij hebben uitgebreide baltsrituelen waaronder de zogenaamde renceremonie. Hierbij staat het paar recht op tegen over elkaar met alleen de poten watertrappend in het water. Op die manier, rechtop, rennen ze gracieus met een flinke vaart naast elkaar wel 20, 30 m. ver, voor ze weer in het water terugzinken. Bekend van de televisie! Merkwaardigerwijs leggen soms meerdere vrouwtjes hun eieren in hetzelfde nest. Op de overwinteringsplaatsen, vaak aan zee, verzamelen zich grote groepen wat ze kwetsbaar maakt voor olievervuiling. Er worden sinds kort twee soorten onderscheiden, de Zwanenhalsfuut en Clark's fuut. Ze komen beide in het Westen van Amerika voor, van Zuid-Canada tot in Mexico en ook nog in dezelfde biotopen. Ondanks dat worden er weinig bastaarden waargenomen, het moeten dus wel aparte soorten zijn.

Rollandia's

Futen van het geslacht *Rollandia* zult u hier ook niet tegenkomen. De Titicaca-fuut leeft vrijwel uitsluitend op het Titicaca-meer

(3800m hoog) op de grens van Bolivia en Peru. Hij eet uitsluitend vis die hij duikend vangt. Deze fuut kan helemaal niet meer vliegen. Dit geslacht kent nog een tweede soort, de Witwangfuut die voorkomt van Peru tot Vuurland en op de Falklandeilanden. In het zuiden van zijn verspreidingsgebied broedt hij ook wel in fjorden dus aan zout water wat voor een fuut vrij uitzonderlijk is. Hij duikt niet zo vaak maar vangt zijn prooi met zijn kop onder water aan de oppervlakte zwemmend. Het is een beetje een sloompie.

Grijskoppen

We blijven nog even in verre streken met het genus *Polioccephalus* (grijskop) dat afkomstig is van "down under" en eveneens uit twee soorten bestaat. Op het eerste gezicht zijn het dodaarsjes. Ze maken bij de balts wat minder toestanden. De Nieuwzeelandse fuut, komt alleen op het Noorder-eiland van Nieuw-Zeeland voor met niet meer dan 1500 individuen. De Grijskopfuut leeft in Australië, er zijn sinds 1975 ook enkele broedgevallen op het Zuider-eiland van Nieuw-Zeeland. Hun broedtijd kan van jaar tot jaar op een wat ander tijdstip vallen, ze beginnen namelijk nadat de regens gevallen zijn. Ze nestelen in kolonies van honderden paren.

Dikbekfuten

Met het futengeslacht *Podilymbus* (betekent niks) komen we al iets dichterbij huis. De Dikbekfuut komt wel eens in West-Europa terecht en dus staat hij in uw vogelgids. Zijn normale verspreidingsgebied loopt van Zuid-Canada tot Vuurland, inclusief West-Indië. Hij doet zijn naam eer aan want hij heeft een soort kippensnavel waarmee hij ook harde prooien kan verwerken. Hij had een soort grote broer, de Atitlánfuut, die sterk op hem leek maar anderhalf keer zo groot was, ca. 50 cm. Hij leefde alleen maar op het Atitlánmeer in Guatemala en werd pas in 1929 ontdekt. Hij had gereduceerde vleugels en vloog praktisch nooit. Hij is waarschijnlijk nooit talrijk geweest (maximaal 400 exemplaren) maar ondanks een geweldige reddingsactie waar de duvel en zijn oude moeder op natuurbeschermingssterrein met money, man en macht bij betrokken was, waren er in 1984 nog slechts 55 vogels. In 1987 verklaarde men de soort uitgestorven.....

Dodaarzen

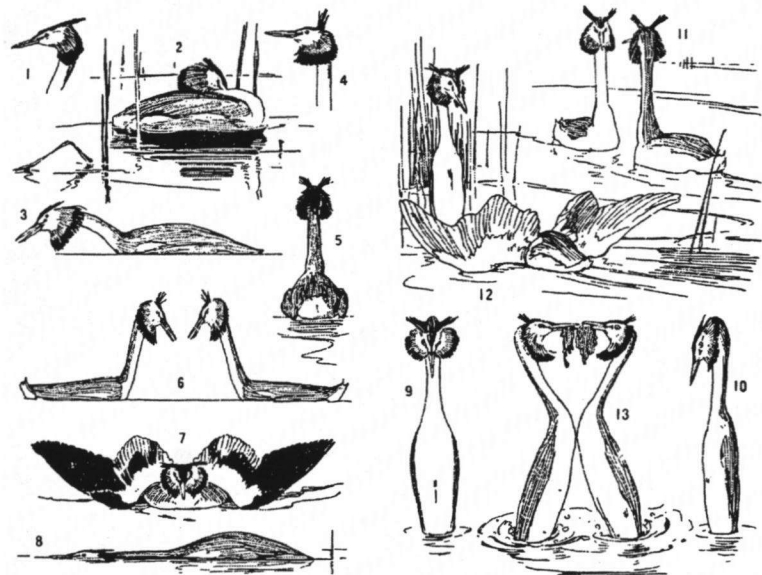
Dodaarzen, *Tachybaptus* (snelduiker) zijn de kleinste futen en zelfs de kleinst bekende duikvogeltjes met een gewicht van zo'n 120g. Ze leven van waterinsekten, maar ook van andere waterdieren, o.a. visjes. Ze slikken minder veren in dan de echte viseters onder de futen. Op een enkele soort na zijn het echte zwervers die mede daardoor snel nieuwe gebieden koloniseren. U zou de gewone Dodaars die voorkomt in grote delen van Eurazië en Afrika en dus ook bij ons, kunnen kennen al zie je ze zelden lang boven water. In de broedtijd zijn ze behoorlijk luidruchtig, hun gehinnik is goed herkenbaar en doordringend. Tijdens de balts zwemmen ze trillend van opwinding

met opgestoken veren, in het water pikkend en met de voeten water spattend, op hun uitverkorene af en als ze dan als partner geaccepteerd worden geven ze in duet hinnikend blijk van hun vreugde. Hun naam betekent heus dot of pluk of pluus aan de aars en die hebben ze ook. Op Madagaskar komen naast de gewone Dodaars twee endemische (alleen daar voorkomende) soorten voor. Een ervan is verspreid over het hele eiland en zijn aantallen lopen al dertig jaar terug. Maar er is te weinig bekend om zeker te weten hoe het er mee staat. De andere leefde alleen op het Alaotra-meer. In 1980 waren er nog twintig paar. Door bejaging, achteruitgang van zijn biotoop en voedselcon-

currentie en hybridisatie met de gewone Dodaars is hij nu waarschijnlijk geheel uitgestorven. Dan is er nog de Australische dodaars uit Indonesië en Australië en recent ook uit Nieuw-Zeeland en de Amerikaanse dodaars die voorkomt van Texas tot Vuurland. Dit grijze vogeltje wijkt nogal af van de andere soorten zodat sommigen hem een eigen geslacht toekennen.

Echte futen

We zijn nu toe aan het grootste geslacht, *Podiceps*, waar acht soorten toe worden gerekend, waaronder een aantal ons bekende. Bij die oude bekenden hoort niet de Grote fuut, dat is inderdaad de grootste fuut met zijn 66-77 cm en een gewicht

De waarnemingen van het paringsspel der futen door J. Huxley vormen pionierswerk in de studie van de dierlijke rituelen. Deze afbeeldingen laten zien welke typische houdingen, versterkt door het opzetten en neerleggen van verenstructuren, de verschijning van de partner veranderen.

1,2: rustfasen; 3: zoekhouding; 4,5,6,11: schudbeweging; 7: 'kattenhouding' (kan door beide geslachten worden aangenomen), kop als optisch centrum; 8: passieve paringshouding; 9,10,12: de mannelijke partner verschijnt in 'spookhouding' (in 12 neemt de vrouwelijke vogel de 'kattenhouding' aan); 13, de 'pinguïndans': opduiken, oprichten en aanraken van de partner, waarbij waterplanten met de snavel worden gepresenteerd. De houding in 13 duurt enige seconden. (Naar J. Huxley, 1914.)

van 1500g. Deze viseter komt voor in grote delen van Zuid-Amerika. De Roodhalsfuut is u mogelijk wel bekend, hij komt in ieder geval in uw vogelgids voor. Hij broedt in het noorden van Eurazië en het noordwesten van Noord-Amerika tot in Alaska en overwintert zuidelijker aan de kust. Ondanks zijn grootte (tot 50 cm) en zijn stevige snavel eet hij in Europa toch meer insecten dan vis. In de winter komen er grote aantallen voor op het IJsselmeer, waar ze dan weer vrijwel uitsluitend van spiering leven. De gewone Fuut die u zonder enige twijfel kent, komt voor in de gematigde delen van Eurazië, in Australië en Nieuw-Zeeland en in enige gebieden van Afrika. Het eet vissen tot 22 cm lang, 50-200g per dag. 's Winters vertoeven er meer dan 20.000 op het IJsselmeer. Zijn broedareaal schuift steeds meer naar het noorden op. Ook komen er steeds meer "stadsfuten" en broeden ze meer en meer in kolonies. De balts is uiteraard als gewoonlijk bij futen flink bewerkelijk, waarbij bij elk stukje van de ceremonie een bepaalde stand van de snavel en vooral van de kopversiering hoort. De Kuifduiker staat ook in uw gids. Hij komt voor in de gematigde delen van het Noorderlijk Halfrond. Zijn balts is zeker zo dramatisch en ingewikkeld als die van andere futen. Bij de zogenaamde pinguïndans bijvoorbeeld leggen ze de sierveren plat langs de kop en komen dan recht op uit het water met kop en nek naar beneden gebogen waarbij ze een bepaalde roep laten horen. Het zijn trekvogels, ze overwinteren op kustwateren, dus worden het nogal eens olie-slachtoffers. Onder water zijn ze zeer snel en wendbaar waardoor ze flinke vissen kunnen vangen. Toch bestaat hun voedsel voor ongeveer

helft uit andere dieren dan vissen.

De Geoorde fuut komt ook, zij het schaars, in ons land voor. Het is wereldwijd waarschijnlijk de meest talrijke fuut. Zijn verspreidingsgebied is Noord-Eurazië, het westen van Noord-Amerika en enkele gebieden in Afrika. Hij eet voornamelijk insecten en zoekt zijn voedsel aan het wateroppervlak maar hij duikt ook wel. Het is een trekvogel die op zout water, al dan niet zee, overwintert, soms met honderduizenden exemplaren bij elkaar. Een nauwe verwant was de Columbiaanse fuut die ook veel op hem lijkt. Die leefde in de jaren '40 nog in grote aantallen op een paar meren in Columbia boven de 3000 m. In 1977 werd hij voor het laatst gezien. Hij is uitgestorven nog voor hij behoorlijk bestudeerd is. Zijn uitsterven is zonder twijfel aan de mens te wijten. Vanaf Columbia tot en met Vuurland leeft de Zilverfuut die voornamelijk insecten eet en een nogal onhandig duiker is. Hij broedt in kolonies met soms meerdere nesten vlak bij elkaar op hetzelfde stuk drijvende planten. Tot slot volgen er nog twee vreemde vogels. Als eerste de Puna-fuut die alleen maar voorkomt in het Juninmeer in Peru op meer dan 4000m hoogte. Het is ook weer een koloniebroeder. Hij heeft gereduceerde vleugels en vliegt eigenlijk nooit. Hij eet in hoofdzaak kleine vissen die hij vangt door te duiken, ze jagen soms gezamenlijk zoals aalscholvers. Ook deze vogel, het zal u niet verbazen, is op weg naar de uitgang. In de zestiger jaren waren er nog verscheidene duizenden, in de jaren negentig nog zo'n honderd en sindsdien zit hij nog steeds op de glijbaan. De oorzaak, dat had u nooit geraden, zijn menselijke activiteiten. Als laatste de Patagonische fuut, *P.*

gallardoi, die op kleine meren in Zuidwest-Argentinië leeft in een ongelooflijk onvriendelijk klimaat. Hij werd pas in 1974 ontdekt. Op de toen bekende broedplaatsen ging het alles behalve goed met hem. In 1984 werd pas hun voornaamste broedplaats ontdekt, gelukkig heel erg onbereikbaar en ontoegankelijk. In 1986 werd hun aantal op meer dan 5000 geschat wat betekent dat zijn voortbestaan op het moment niet bedreigd is. Men neemt aan dat deze futen behoorlijk oud worden als compensatie van hun, ook normaal, uiterst gering broedsucces. In ieder geval kunnen we met deze soort dit futenverhaal positief beëindigen.

Toevoeging redactie:

In de Korhaan worden tot nu toe geen hoofdletters gebruikt voor vogelnamen, behalve bijvoorbeeld: Turkse tortel en Canadese gans. Naast dit gebruik van hoofdletters wat taalkundig juist is, zijn ze in dit artikel wel gebruikt voor de overige vogelnamen t.b.v. de leesbaarheid. Jan geeft hier zelf enkele voorbeelden:

Bij Zwanenhalsfuten: de

Clark's fuut die is genoemd naar mijnheer Clark en volgens de taalregels is het dan als hierboven: twee woorden, hoofdletter, apostrof voor de bezitters-s. (Als de naam op een s eindigt, volgt er alleen een apostrof)

Bij Rollandia's figureert de

Titicacafuut. Die heet naar het Titicacameer, dat is een aardrijkskundige naam en in samenstellingen daarvan blijft de hoofdletter gehandhaafd. Een koppeltken tussen Titicaca en fuut of meer mag als je vindt dat het anders onduidelijk is, maar het hoeft niet.

Bij **Dikbekfuten** vinden we de Atitlánfuut, genoemd naar het Atitlánmeer. Hier geldt hetzelfde als bij Titicaca. Als het desbetreffende land een accent ge-

bruikt komt het ook in de vogelnaam.

Bij **Echte futen** hebben we Grote fuut met een hoofdletter

laten staan wat niet klopt met de taalkundige - en de Korhaanregels. Juist in die zin is het goed te zien hoe onduidelijk het wordt als je 'grote fuut' schrijft.

Planten trekken bij de Pier van Huizen

Coenraad Hutters

Op 28 februari gingen wij, de leden van de Jeugdcurcus, planten uit de grond trekken op één van de eilanden bij de Pier van Huizen. Die planten moesten eruit, omdat ze als toplaag wit in plaats van zwart zand hadden gebruikt. Door dat witte zand groeiden daar de verkeerde planten en daarin willen de visdiefjes niet broeden.

We begonnen om tien uur en gingen naar dat eiland met een

boot van de reddingsbrigade. Omdat de boot niet zoveel ruimte had, moest hij wel vijf keer op en neer varen.

In het begin ging dat nogal lastig omdat er ijs lag en de motor nog te koud was, maar bij de tweede overtocht ging dat al goed.

Omdat de grond was bevroren ging het trekken moeilijk, vooral de kleine wilgen kwamen er niet uit, maar de kleine plantjes lukten nog wel.

Rond een uur of elf was de grond een beetje ontdooid en we trokken met z'n allen wel een paar vierkante meter uit de grond.

Op en rond het eiland hadden we ook nog veel vogels gezien, een groenling, ijsvogels, nijlganzen, kokmeeuwen, sneeuwgorzen en knobbelzwanen.

INGEZONDEN BRIEF

Atie van Klaveren

Even terugkomend op een aantal vragen, gesteld bij de rondvraag op de algemene ledenvergadering van 25 maart j.1., het volgende:

1) Een goede raad! Lees de Korhaan van voor naar achteren en sommige vragen zijn dan al beantwoord. Zoals de vraag over het aantal cursisten van de herkenningcursus die lid worden van de V.W.G. Zie het Jaarverslag cursussen in vorige Korhaan op bladzijde 8.

2) Al 30 jaar geeft de Vogelherkenningcursus korting aan leden van de V.W.G. Dat staat ook steeds vermeld in de Korhaan. Mensen die bij aanvang van de cursus lid willen worden, krijgen die korting ook. Voor de goede orde, de korting geldt voor de

cursus en niet voor het lidmaatschap. Alle leden zijn bij ons bekend en staan als zodanig ook op onze lijst en zij krijgen automatisch de korting.

3) Doorstroming Jeugd. Twee jaar geleden hebben wij na overleg met de diverse Avifauna groepen 50 brieven verzonden aan de oudere kinderen, met een aanbod om aan diverse activiteiten binnen de V.W.G. deel te nemen. Daarop zijn maar een klein aantal aanmeldingen gekomen. Deze kinderen zijn onder begeleiding in een subgroep naar keuze geplaatst. Helaas blijkt het toch niet goed te gaan. Ze zijn gewoon nog te jong en te speels en zo bezig met duitzend andere dingen. Een aantal is naar de N.J.N. gegaan en daar gaat het goed. Logisch, dat

past wat meer bij hun leeftijdsgroep. Twee jongens hebben dit jaar met de jeugdgroep meegedraaid als hulpleider. Dat ging prima en daar zijn we dan ook heel blij mee.

De doelstelling van de jeugdgroep is: kinderen bewust maken van de natuur in het algemeen en de vogels in het bijzonder. Zodoende krijgen zij een goede ondergrond waarmee ze later vast wat kunnen gaan doen, bijvoorbeeld binnen de V.W.G.

De jeugdcurcus voor kinderen van 8 t/m 14 jaar start weer op 18 september. De volwassen cursus start op 12 oktober. Beide opgeven bij Atie van Klaveren, telefoon 035-6561426.

In 2003 is de Turkse tortel uitgeroepen tot Vogel van het jaar. Hoewel deze soort eenvoudig te determineren is en op veel plaatsen te zien valt, namen maar heel weinig leden de moeite waarnemingen op te sturen. Het aantal kilometerhokken waarin de soort gedurende het hele jaar of een deel daarvan voorkomt zal dan ook groter zijn dan op de verspreidingskaart is aangegeven.

Dick A. Jonkers

Turkse tortels in 2003

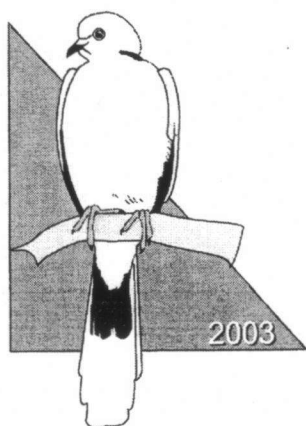
Er zijn diverse pogingen ondernomen om zoveel mogelijk gegevens bij elkaar te brengen. In de laatste Korhaan van 2002 verscheen een oproep om meldingen van Turkse tortels door te geven. In het daarop volgende nummer werd door de voorzitter aandacht geschonken aan het feit dat deze soort Vogel van het jaar was. Daarna volgde er nog een inspirerend artikel. (Vink 2003) De rubriek: 'Uit de veren' meldde het onderzoek in alle nummers. Verder publiceerde de regionale pers dat de vogelwerkgroep op zoek was naar waarnemingen van de Turkse tortel.

Resultaten

Algemeen

Met zoveel aandacht en een wijd verbreide en makkelijk vast te stellen soort was de verwachting dat de waarnemingen binnen zouden stromen. Niets was minder waar. Slechts vijftien leden namen de moeite gegevens te leveren. Om het aantal waarnemingen uit te breiden werd daarom de resultaten van het tuinvogelonderzoek erbij gevoegd, waardoor het waarnemersbestand tot iets meer dan vijftig opliep. De aandacht in de media leidde tot het doorgeven van enkele meldingen van niet-leden.

Aan het ontbreken van Turkse tortels kan het niet gelegen hebben. Enkele actieve leden gaven

vele tientallen meldingen door en de auteur van dit artikel verzamelde in zijn eentje 167 van de bijna 400 waarnemingen.

Verspreiding

Zoals verwacht was de soort nog steeds over het hele onderzoeksgebied tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Eem aanwezig. Eind jaren zeventig tot begin jaren tachtig was dat ook al het geval en concentreerde de Turkse tortel zich binnen het Gooi. (Jonkers *et al.* 1987) In totaal is de aanwezigheid op 373 verschillende plekken binnen 94 kilometerhokken vastgesteld. (Figuur 1) De soort is een cultuurvolger en dat is duidelijk aan de verspreidingskaart af te lezen. Binnen de al dan niet open bebouwing in het Gooi komt hij nog overal voor. Plaatsen waarin kilometerhokken de meldingen ontbreken, is hij waarschijnlijk wel aanwezig en gaat het hier

om een waarnemereffect. Er is namelijk door het geringe aantal waarnemers niet in elk kilometerhok naar Turkse tortels gekeken. Interessant zijn de gegevens van de op de vroegere meenten gebouwde wijken van Huizen uit de jaren zeventig en daarna. Ondanks frequent waarnemen zijn daar zelden of nooit exemplaren gezien. (mededeling Guus Proost) Open gebieden zoals graslandarealen, heidevelden en aaneengesloten boscomplexen worden gemeden. Wanneer de soort daar wel staat aangegeven betreft het meestal overvliegende exemplaren of solitaire dan wel groepjes die zich daar buiten het broedseizoen ophielden. In de Eempolders is het een weinig regelmatige bezoeker. (Klippel & van Leyden 1981) De grootte van de stippen correspondeert met het aantal keren dat één of meer exemplaren op verschillende plaatsen binnen het kilometerhok zijn gesignaleerd. Waarnemingen van steeds dezelfde plaats of de onmiddellijke omgeving zijn als één waarneming opgenomen.

Aantallen

Het overgrote deel van de waarnemingen had betrekking op één of twee exemplaren, veel minder drie of vier exemplaren. Die hielden zich dan steeds op dezelfde plekken op. Soms zijn ook wat grotere groepjes ge-

zien. Het aantal waarnemingen is samengevat in figuur 2.

Figuur 2. Aantal waarnemingen

1 ex.	2-5 ex.	6-9 ex.	12-15 ex.	>15 ex.
202	162	7	1	6

In het najaar kunnen grote aantallen zich verplaatsen en dit zijn voornamelijk jonge exemplaren. (LWVT/SOVON 2002) Dit verschijnsel is nergens vastgesteld, maar wel zijn op een aantal plaatsen vrij grote groepen aangetroffen. Deze waarnemingen hadden hoofdzakelijk betrekking op de periode buiten de tijd waarbinnen de Turkse tortels gewoonlijk plegen te broeden. Van twee meldingen binnen die periode werd aangegeven dat er gevoerd werd. Bij een concentratie van Turkse tortels op een

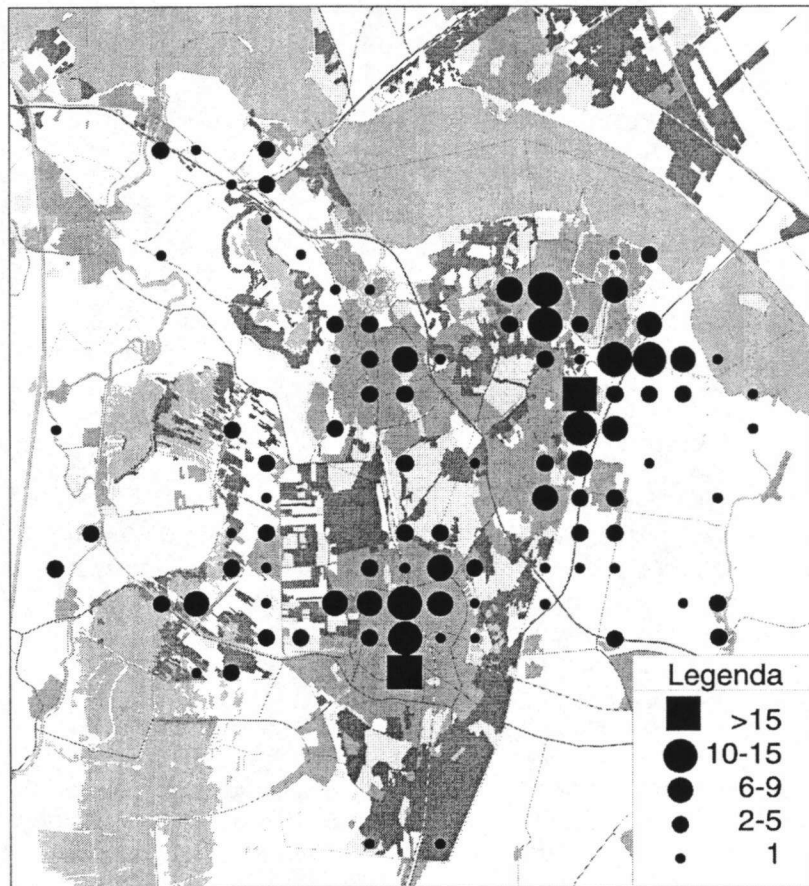
voerplaats is de duivenziekte Het Geel vastgesteld.

De volgende min of meer grote groepen zijn doorgegeven:
 4 januari - Nieuwe Maatweg, Noordpolder te Veld Eemnes 21 exemplaren;
 5 maart - De Noord, Blaricum 15-17 exemplaren;
 24 maart - Valk, Blaricum 16 exemplaren;
 20 augustus - Eembrugge, 17 exemplaren;
 24 augustus - Googh/Amsterdamsestraatweg, Muiderberg 42 exemplaren;
 28 november - Centrum Laren 25 exemplaren;
 30 december - Geerenweg, Zuidpolder te Veld, Eemnes 70 exemplaren.

Het maximaantal dat ooit in de Eempolders is gezien bedroeg 30 exemplaren op 14 augustus 1976 (Jonkers *et al.* 1987). Van slaappleatsen is nergens melding gemaakt. Misschien zijn die er niet meer. Het verdient aanbeveling hier eens aandacht aan te schenken. In 1980 bevonden die zich nog bij de Kolhornseweg en de Radiostraat in Hilversum, slaappleatsen met respectievelijk maximaal 700 à 800 en 114 exemplaren (Jonkers *et al.* 1987). Ook was er in 1985 een slaappleat in de bosjes tegenover restaurant De Witte Bergen aan de andere zijde van de A1 in Eemnes (ongepubliceerd, mededeling Frans Leurs).

Broedgevallen

Twaalf waarnemers gaven broedgevallen door. In werkelijkheid zijn er in 2003 natuurlijk veel meer broedende paren aanwezig geweest. Voor het gebied Tussen Vecht en Eem worden in de jaren tachtig 2300 broedparen opgegeven, waarvan alleen al in Hilversum 600 (Jonkers *et al.* 1987). Uit voorjaarsformulieren van het tuinvogelonderzoek valt af te leiden dat in of in de onmiddellijke omgeving van de tuinen van de waarnemers in 2003 tenminste 37 paren broedden. Dat is bijna 74% van de deelnemende tuinen. In Nigtevecht zaten minimaal zes broedparen. De trouw aan de broedplaats is groot. In Blaricum komen bij een villa al 21 jaar achtereen Turkse tortels tot broeden (mededeling mevr. H. Russenveld). Ook enkele andere waarnemers maakten melding van broedplaatstrouw. Turkse tortels zijn overwegend standvogels, waarvan de vogels die ouder dan twee jaar zijn het hele jaar op of nabij de omgeving van de broedplaats verblijven. Het merendeel van de waarnemingen stamt uit de

Figuur 1. Kilometerhokken met het aantal waarnemingen van Turkse Tortels in 2003 tussen het Amsterdam - Rijnkanaal en de Eem.

Illustratie Peter van der Linden

broedperiode, waarin de vogels zich opvallender gedragen dan in andere maanden. Dit zou kunnen betekenen, dat in 2003 minimaal zo'n 360 broedparen zich in het gebied ophielden. Helaas vormt dit onderzoek geen representatieve steekproef en kan dus niet worden nagegaan of er voor- of achteruitgang in het onderzoeksgebied heeft plaatsgevonden. De Nederlandse populatie nam in 1979-1985 toe t.o.v. 1973-1997, maar kwam in de jaren negentig weer op het niveau van de eerstgenoemde periode (SOVON Vogelonderzoek 2002).

Broedplaatsen

De slordige uit twijgen en dunne takjes gebouwde nesten worden overwegend in bomen en struiken gebouwd. In 2003 werd op diverse plaatsen onder de over-

kapping van het station in Hilversum gebroed. Daar werd ook waargenomen dat een kauw belangstelling had voor een oud nest. Wat verderop in het centrum, waar bomen ontbreken, moeten zij ook kans gezien hebben ergens hun nest tussen te frommelen. Aan de Lange Heul in Bussum broedde een paar al jaren in een sparretje op een balkon. Eenmaal is vastgesteld dat een verlaten nest door een houtduif werd overgenomen.

Verstoring

Soms wordt al heel vroeg in het jaar met broeden begonnen en het nest is dan goed zichtbaar. Geregeld worden nesten verstoord en uitgehaald. Ook bij dit onderzoek waren er meldingen van legfels die verloren gingen. Hun reproductievermogen is echter groot en twee tot drie

legfels zijn heel normaal. Het komt echter nogal eens voor dat die allemaal worden leeggeroofd. Niet alleen eksters en gaaien, maar ook eekhoorns worden als boosdoeners aange-merkt.

Geraadpleegde literatuur

D.A. Jonkers, R.A. Kole & J. Taapken · 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken, Hilversum: 243-234.
N. Klippel, & A. van Leyden (samenstelling) 1981. Vogels in de Eempolders. Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 34: 42.
LWVT/SOVON 2002. Vogeltrek over Nederland 1976-1993. Schuyt & Co., Haarlem: 168.
SOVON Vogelonderzoek 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden: 265.
C. Vink, 2003. De Turkse Tortel. De Korhaan 37(2): 34-35.

Over enige tijd is het weer zover. Dan lijkt het gedurende korte tijd of mijn tuin in een oorlogsgebied verandert en weerklinkt overdag voortdurend het geratel van minimitrailleurtsjes die bezig zijn in Madurodam een veldslag uit te vechten. Wat is het geval?

Dick A. Jonkers

Daar komen de schutters

In het deel van de groenbeplantingsstrook van de gemeente die aan mijn tuin grenst staat, tussen de vele struiken en een enkele boom, een aantal rode kornoeljes *Cornus sanguinea*. Afhankelijk van de intensiteit van de bloei en bestuiving verschijnen in augustus/begin september aan die kornoeljes veel blauwzwarte bessen. Spreeuwen zijn daar verzot op. In die periode zwerven overal troepjes spreeuwen rond en het duurt dan ook niet lang voordat verkenners de bessen ontdekt hebben. Binnen de kortst mogelijke

tijd vliegen eskaders af en aan naar deze rijk gedekte tafel. Soms zijn er wel zeventig spreeuwen tegelijk aanwezig. Niet alleen een dichtbij staande pseudo-accia, maar ook de nok van het dak van mijn woning worden voor het af en aanvliegen en het rusten gebruikt. Zij vreten zich vol met bessen, maar wat in de roepert komt, moet ook weer voor een deel door de poepert. De harde pitten (steenvruchten) verlaten binnen enkele minuten al het maag-darmkanaal en worden uitgepoept. Via de dakpannen rollen

die in de zinken dakgoot en veroorzaken een ratelend geluid. Het merendeel is daar een roemloos einde beschoren en belandt na het schoonmaken van de dakgoot in de groencontainer. Een ander deel kiepert over de rand en komt in de tuin terecht. Daar verschijnen later hier en daar jonge kornoeljes. De meeste bessen zijn binnen een week opgegeten, waarna de rust weerkeert en we, zonder bang te hoeven zijn gebombardeerd te worden, in de tuin kunnen zitten.

Programma

Zondag 8 augustus: Auto-dagexcursie naar Noord-Holland (Petten, Hondsbosse Zeewering, inundatievelden e.d.) o.l.v. Wim le Clercq. Vertrek om 7.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Eten en drinken voor de hele dag meenemen. Een schitterend rondje door Noord-Hollandse biotopen. Vogels van de zee en de zoute slikken, het duin en van de zoete slikken en binnenwateren. De tijd is onder andere perfect voor het zien van vele steltlopers en mogelijk zitten er ook dit jaar weer enkele bijzondere soorten tussen.

Zaterdag 28 augustus: Auto-dagexcursie rondje Lauwersmeer o.l.v. Eric Hans van Stigt Thans, Wim le Clercq en Piet Spoorenberg. Vertrek om 6.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Brood en drinken voor de hele dag meenemen. Lauwersmeer is beroemd om zijn prachtige moerassen en open water en slikken. Binnendijks van zoet tot brak en buitendijks het prachtige wad. Veel ruiende watervogels en als het een beetje meezit, vele vogels op trek, die in dit gebied pleisteren.

Zondag 12 september: Ochtend-wandelexcursie naar de Zanddijk o.l.v. Bertus van de Brink en Rob van Maanen. Vertrek om 7.00 uur bij de parkeerplaats bij Oud Valkeveen. We verwachten veel leuke waarnemingen van allerlei doortrekkende riet- en moerasvogels en natuurlijk ook andere najaarstrekkingen.

Donderdag 30 september: Dialezing "Rondje Europa" door Adri Hoogendijk. Het mooiste wat je kunt overkomen als natuurfotograaf is: één zijn met de natuur. Uren wachten terwijl de dieren hun gang gaan, zonder dat ze je opmerken. Of zelfs; je geaccepteerd weten door de dieren. Dit kan resulteren in bijzondere beeldvullende opnamen. Adri Hoogendijk is aangesloten bij Foto Natura en publiceert artikelen in onder andere de bladen: Vogels en Het Zuid-Hollands Landschap. Ook werkt hij samen met de Hongaarse Vogelbescherming, waarvoor hij dia's en video-opnamen maakt, met name in het natuurreservaat Hortobagy bij de rivier de Tisza in N.O. Hongarije. De dialezing betreft natuurfotografie van een rondreis van Nederland naar Schotland en via Zwitserland naar Hongarije. De nadruk ligt op de keizerarend, grauwe kiekendief en de rootpootvalk. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk in Hilversum, Loosdrechtseweg – hoek Diependaalselaan. Aanvang: 20.00 uur.

Vrijdag 1 tot zondag 3 oktober: Najaarsweekeinde op Vlieland. We vertrekken vrijdagochtend om 9.00 uur met de boot vanaf Harlingen en keren zondag aan het einde van de middag om 16.45 uur met de boot terug. Fietsen zijn voor u gehuurd en vrijdagavond is er soep en zaterdag en zondag wordt voor eten en drinken gezorgd. Deelnemers krijgen 1 à 2 weken voor aanvang nadere informatie thuisgestuurd. U dient zich schriftelijk vóór 1 september op te geven bij Joke van Velsen per gewone post (adres achter in de Korhaan) of digitale post (jokevanvelsen@zonnet.nl) met vermelding van uw naam, adres en telefoonnummer. De kosten bedragen € 60,- per persoon (overnachtingen, fietsen, eten en drinken, organisatiekosten). Dit bedrag dient uiterlijk 1 september 2004 overgemaakt te zijn op postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken te Hilversum onder vermelding van "Vlieland". Indien op 1 september 2004 dit bedrag niet ontvangen is, dan is deelname niet meer mogelijk.

Zaterdag 23 oktober: Een bijzondere dagexcursie in en om de Oostvaardersplassen o.l.v. Jan Bos en Wery Hegge. We maken tijdens deze excursie een tocht per bolderkar diep het gebied in, onder deskundige leiding van Staatsbosbeheer. Het is bronstijd voor de Edelherten, zodat we dat ook van dichtbij kunnen aanschouwen. Daarnaast natuurlijk de vele vogels en het prachtige landschap, dat het gebied rijk is. Vertrek uiterlijk 9.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Om 10.00 uur starten we in de excursieshuur van SBB nabij het informatiecentrum aan de Kitsweg/Knardijk. Na een korte lezing en een kop koffie gaan we per bolderkar het afgesloten gebied in. We verwachten om ongeveer 12.30 uur weer terug bij de uitgang te zijn. Daarna is iedereen vrij om huiswaarts te keren of (op eigen gelegenheid) nog wat vogels te blijven kijken in en om de Oostvaardersplassen. Vergeet niet om voldoende eten en drinken mee te nemen en vooral ook warm aan te kleden (het is veel stil zitten op de kar) en neem voor de zekerheid ook regenkleding mee. Deelname kost € 15,00 per persoon. U dient zich schriftelijk vóór 15 september op te geven bij Joke van Velsen per gewone post (adres achter in de

Korhaan) of elektronische post (jokevanvelsen@zonnet.nl) met vermelding van uw naam, adres en telefoonnummer. Deelnamekosten gelijktijdig overmaken op postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken te Hilversum onder vermelding van "bolderkar". Er kunnen maximaal 40 deelnemers mee. Bij meer dan 40 aanmeldingen geldt de volgorde van aanmelding.

Donderdag 28 oktober: Digitale voorstelling van een reis naar het einde van Europa: het Varangerfjord in Noorwegen, door Jan Smit. Het Varangerschiereiland in het noordoosten van Noorwegen alsmede het noorden van Finland vormden het doel van deze reis. Hier is nog echte arctische natuur te beleven. Bos is zo goed als afwezig, alleen in enkele beschermde dalen komt fjeldberkenbos voor. Het klimaat is hier gematigd ondanks de noordelijke ligging; zo blijft de zee ijsvrij door de golfstroom. Het is vooral de combinatie van fjeld- en kustvogels die Varanger zo bekend maakt. Langs de kust kan men aan de ene kant zee- en waadvogels zien, terwijl aan de andere kant soorten als sneeuwhoenders en kleinste jagers voorkomen. Rendieren, vossen en sneeuwhazen zijn eveneens niet zeldzaam, evenals verschillende soorten robben. Ook krijgt u nog beelden te zien van een trip naar Helgoland met een grote kolonie jan van genten. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk in Hilversum, Loosdrechtseweg – hoek Diependaalselaan. Aanvang: 20.00 uur.

Zaterdag 6 november: Themadag Weidevogels in De Bres in Krommenie van 11.00 –15.00 uur. De Stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland nodigt u van harte uit. Zie voor informatie en het programma elders in deze Korhaan.

Zaterdag 13 november: Ochtend fietsexcursie in de Eempolders o.l.v. Piet Spoorenberg en Wouter Rohde. Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats bij de RABO en het Nieuwe gemeentehuis van Eemnes. Op ons fietsje genieten we van een polder hopelijk vol van goudplevieren, kleine zwanen, ganzen en vele herfst- en wintergasten.

Donderdag 25 november: Dialezing "Vogels kennen geen grenzen" door Roland Carstens. Vogels in het vrije veld observeren via kijker en camera. Dat is de passie van Roland. Van zijn vele reizen naar het buitenland, vooral de landen rond de Middellandse Zee, heeft hij een diacompilatie gemaakt. Hij toont ons een fraai beeld van vogels uit die streken, zoals de arendbuizerd, de rifeiger, de woestijnpatrijs en de -leeuwerik, de maskerklauwier, de kleine groene bijeneter. En twee soorten ijsvogels: de bonte ijsvogel die al biddend boven het water zijn prooi lokaliseert en dan toeslaat en de smyrnaijsvogel die vooral opvalt door zijn naar verhouding grote rode snavel. Kortom een bonte stoet gevederde vrienden! De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk in Hilversum, Loosdrechtseweg – hoek Diependaalselaan. Aanvang: 20.00 uur.

Zondag 28 november: Ochtend wandelexcursie in het prachtige bos van de Monnikenberg o.l.v. Adri Vermeule en Jan Terlouw. Vertrek om 9.00 uur vanaf de parkeerplaats aan het einde van de oprijlaan (Stad Gods). We gaan lekker door dit mooie bos lopen en genieten van de grote variatie aan bosvogels.

Zondag 12 december: Ochtend wandelexcursie in de Loenderveense plassen en Amsterdamse waterleidingplassen o.l.v. Adri Vermeule en Piet Spoorenberg. Vertrek om 9.00 uur bij de ingang van de Amsterdamse Waterleidingsplassen (Bloklaan 5 Oud Loosdrecht, vlakbij Loenen tegenover Recreatiecentrum Mijnden). Een uitgelezen kans om dit anders voor publiek gesloten gebied te bezoeken. Traditioneel kunnen we ons weer vergapen aan de duizenden overwinterende watervogels en maken we een goede kans op klapekster en ijsvogel. 11 januari moesten we nog afgelasten wegens overvloedige regen. We rekenen nu dus op een herkansing met prachtig weer.

2005

Zondag 9 januari: Dag-autoexcursie in Zuid Flevoland o.l.v. Wim le Clercq en Jan Bos.

Zondag 23 januari: Dag-autoexcursie in Friesland o.l.v. Jan, Bos, Dick Jonkers en Adri Vermeule.

Zaterdag 12 februari: Ochtend-wandelexcursie in en rond Oud Naarden o.l.v. Bertus van de Brink en Guus Proost.

Zondag 6 maart: Ochtend-wandelexcursie over de Tafelbergse en Blaricummer heide o.l.v. Piet Spoorenberg en Hugo Weenen.

Excursies binnen ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies buiten ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf NS-station Bussum-Zuid. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Mocht u willen deelnemen aan een bepaalde excursie, maar ondervindt u problemen met het bereiken van de plaats van samenkomst omdat u bijvoorbeeld niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in de Korhaan). Geprobeerd zal dan worden een passende oplossing voor u te vinden.

Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies voor de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden. De bij iedere excursie vermelde deelnamebedragen dienen te allen tijde volledig te worden betaald, dit ongeacht de vraag of volledig aan het programma wordt deelgenomen. Ook indien men van bij de prijs inbegrepen zaken geen gebruik maakt, is het volledige bedrag verschuldigd. Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden naast de reeds gemaakte kosten tevens administratiekosten in rekening gebracht. Als u later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald, dit afhankelijk van de reeds gemaakte kosten en de in rekening te brengen administratiekosten. Voor de goede orde wijzen wij erop dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenootleden van de vogelwerkgroep. U wordt dringend verzocht naar deze excursies géén kleine kinderen en géén honden mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

Ontvangen Literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Dit is een selectie uit de lijst van tijdschriften gericht op vogelnieuws, met name uit de regio.

Boomblad, Alterra jg 16 (2) april '04: Bespreking van het Alterra/rapport 'Het terreinbeheer: van lasten naar lusten', een onderzoek naar de rol van de terreinbeheerder en zijn omgeving. Met wie onderhoudt de terreinbeheerder contacten bij zijn taak als bewaker van de openbare orde, van natuurkwaliteit en publieksvoorlichter. Twee thema's staan centraal: veiligheid en natuurbeleving. Verder een artikel over het beheer van het rivierwaterbeheer op het knooppunt Nijmegen-Arnhem. Hoe de functies van waterbuffer, natuur, recreatie, luxe woningen en extensieve landbouw samen gaan in dit plan.

Dier en Milieu jg 79 (1) mrt '04 Vakblad voor handhavers op het gebied van ... 'Zwarte kraai en kauw op landelijke vrijstellingslijst'. 'Sterke daling van het aantal akkervogels als veldleeuwerik en patrijs'. 'Broedende mus mag bouw niet langer hinderen'.

Tussen Duin & Dijk jg 3 (2) '04: Natuur in Noord-Holland. A.J. Dijkse - De lepelaar als broedvogel op Texel. Na een eeuw waarin het aantal broedparen met vallen en opstaan tussen de 10 en de 150 exemplaren schommelde, gaat het nu richting de 200. Het lot van de lepelaar ligt in onze handen. Wij moeten zorgen voor voldoende rust en erop toezien dat het voedselaanbod in de Waddenzee niet in gevaar komt.

Tussen Duin & Dijk jg 3 (3) '04: Natuur in Noord-Holland. Veel over de boerderijen in Noord-Holland en de vogels op die boerenerven (Piet Zomerdijk). Specifiek aandacht voor de kerkuil, de steenuil en de boerenzwaluw.

Dutch Birding jg 26 (2) '04: Aandacht voor de monniksgier, die zomer 2000 in Nederland was, voor de alpenzwaluw nov.-dec. 2002 en voor Ross' ganzen. **Dutch Birding** jg 26 (3) '04: Waaraan herken je de Amerikaanse zilvermeeuw? Grote tafeleend bij Castricum jan.-mrt.'03 en een woestijnvink op de Maasvlakte (mei 2003).

Ficedula jg 32 (4) jan. Twentse VWG. Een gewonde oehoe bij Lossers in nov.'03; Vogels in Overijssel, deel 2 is verschenen. Tenslotte 'Een ijsvogel in huis', hoe verzorg je een gewond exemplaar?

De Fitis jg 40 (1) '04: VWG-Haarlem, Zuid-Kennemerland. D. Tanger & L. v.d. Bergh 'Ondersoorten van toendra- en taigarietganzen bij Assendelft en Spaarwoude'. Een uitgebreid artikel met veel foto's over de verschillen tussen de West-Siberische en de Oost-Siberische toendriarietgans. Ook van de taigarietgans worden drie ondersoorten onderscheiden: de Europese, de West- en de Oost-Siberische variant. Het is opvallend dat de aantallen ganzen die hier overwinteren in de buurt van Schiphol en langs drukke snelwegen steeds toenemen, juist omdat ze afkomstig zijn uit zeer rustige gebieden in Siberië. Ondersoorten toendriarietgans *Anser serrirostris rossicus* (west-Siberië.) en *A. s. serrirostris* (Oost-Siberië) Taigarietgans *Anser fabalis fabalis* (Europees), *A. f. johanseni* (West-) en *A. f. middendorffii* (Oost-Siberië)

De Grauwe Gans jg 20 (1) mrt 04 St. vogel- en natuurwacht 'Zuid-Flevoland'.

In december zijn twee kuifaalscholvers uit Schotland waargenomen bij de Ketelbrug in Almere. K. Mauer schrijft een informatief artikel over de herkenning van de op het eerste gezicht sterk op elkaar lijkende strandlopers en kanoeten.

Knipselkrant jg 28 (1) jan.'04 In Purmerend zorgden de Canadese ganzen voor veel overlast en voor onveilige situaties in het verkeer. Het merendeel van de 1800 exemplaren zijn daarom afgevangen, zodat er nu nog 300 over zijn. Er is verder toestemming verleend door de minister om in Silvolde (Gld) de roekenoverlast te bestrijden door de roeken uit de bebouwde kom te verjagen. Het glazen geluidsscherm langs de A-16 bij Breda blijkt een 'muur des doods' (*Telegraaf*) Het Europese Hof buigt zich momenteel over de vraag of de kokkelvisserij op de Waddenzee verenigbaar is met de Habitat-richtlijnen.

Natuurpunt De Korhaan jg 32 (1) jan. '04 natuurbld van de Noorderkempen (B) Het Grenspark en de Kalmhoutse heide: kraamkamer voor de nachtzwaluw.

De Kruisbek jg 47 (1) feb.'04 vogelwacht Utrecht: Met artikelen over natuurbescherming op de Utrechtse Heuvelrug. Als voorbeeld van actief werken aan herstel en ontwikkeling wordt de natuurbrug bij Crailo genoemd. Een bijdrage van F. Franssen over de weidewogelbescherming in het Kromme Rijngebied.

Limosa jg76 (3) Ned. Ornithologische ver. SOVON M.F. Leopold e.a 'Waarom

is de visarend in Nederland geen zeearend?' Terwijl de zeearend elders op de wereld graag uit zee vist, doet hij dat hier niet. De helderheid van het water speelt bij die keuze een doorslaggevende rol. Jan Parlevliet waagt zich in een artikel aan een overzicht van broedvogels in Nederland in de 20^e eeuw. Werd in de 2^e broedvogelatlas van SOVON de veranderingen in vogelstand van de afgelopen 25 jaar beschreven, Parlevliet begeeft zich op drijfzand vanwege de gebrekkige data in de eerste 50 jaar. Ook zijn visie dat de toename van soortenrijkdom vooral het gevolg is van goede natuurbeschermingsmaatregelen is gewaagd. Y. Verkuyl & P. de Goeij 'Weilandkeuze bij kemphanen'. Niet de grondwaterstand, noch de hoogte van het gras, of de grondsoort zijn van invloed op het voorkomen van kemphanen op weilanden in Zuid-West Friesland, maar de nabijheid van de slaapplaats.

De Meerkoet (1) '04 Natuurver. Wieringermeer. B. Winters – Door de vogelringers uit de Wieringermeer zijn in 2003 alle records gebroken.: 'Jaarverslag ringonderzoek De Voorboezem en bij ge-maal Leemans.'

Mens en Natuur jg 55 (2) zomer '04 Magazine van het IVN: K. Dansen 'Op pad met IVN N-O Friesland', waar het bruist van de activiteiten en waar in het Hout-wiel de roerdomp nog hoempt. Ook een interview met Monique van den Broek, die samen met Jan v.d. Ende gespecialiseerd is in het maken van natuurfilms, o.a. de makers van de bekroonde film 'Ooievaars Natuurlijk'.

De Mourik VVG Rijk van Nijmegen (1) '04 M. v.d. Weide 'Roodborsttapuit en geelgors als broedvogel rond Groesbeek.'

Van L. v.d. Bergh (Alterra) het verhaal over de ondersoorten van de taiga- en toendrarietganzen (kijk bij De Fitis), ditmaal verlevendigd met waarnemingen rond Nijmegen.

Van Nature jg 14 (4) apr.'04 Ver. Natuurmonumenten: Hoe kan de commissie Meijer met als uitgangspunt prioriteit voor de natuur in de Waddenzee tot foute conclusies komen dat gaswinning en mechanische kokkelvisserij mogelijk moeten zijn?

Van Nature jg 14 (5) mei '04 Ver. Natuurmonumenten: Veel over de Nederlandse rol in het Europese natuurbe-schermingsbeleid, uiteraard in het kader van de Europese verkiezingen.

Natuur en Milieu jg 27 (4) apr.'04 In dit nummer geen vogelnieuws
Natuur en Milieu jg 28 (5) mei '04: Trek-vogelonderzoeker, hoogleraar en wad-denliefhebber prof. Theunis Piersma

over de kokkelvisserij en de gasborin-gen: 'Wie volhoudt dat die geen schade toebrengen aan de Waddenzee is bij mij aan het verkeerde adres.' Als wadplaten voor vogels op de Waddenzee verdwijnen door stijging van de zeespiegel is iedereen bezorgd, maar door zelf actief mee werken aan die verzakking door gaswinning, versnellen we dat proces. Raar dat die bezorgdheid er bij veel mensen nu opeens niet meer is.

Natuur Nabij jg 32 (2) mei '04 IVN-Eemland. In dit nummer geen vogelnieuws.

Onze Waard jr 32 (1) '04 Natuur- en vogelwacht Alblasterwaard. Het project Nederland Gruttoland op lokaal niveau: zes melkveehouders mee. Onderzocht wordt wat de uitwerking is van bescher-mingsmaatregelen, zowel op de econo-mische positie van de boeren, als op de gruttostand.

Sovon nieuws jg 17 apr.'04 Meer sa-menwerking bij de monitoringrapporten door te bundelen op thema. Wanneer iedere vogelwacht voor zijn eigen gebied inventarisatierapporten blijft leveren aan SOVON is de bijna niet te overzien. Door nu thematisch de rapporten te bun-delen, zoals bij de watervogels is ge-beurd, bereik je ook dat actieve voge-laars meer over de grens van hun gebied heen zullen kijken. Verder; 'befijsters in Ned.', 'Het jaar van de halsbandparkiet.' Kolonievogels in 2003' 'Guus van Duin, de spechtenspecialist.' 'Vogels tellen op de fiets is even goed als tellen vanuit de auto'.

De Steenloper jg 22 (117) mei '04 VVG Den Helder T. v.d.Steeg 'De steenuil in de Oostpolder van Anna Paulowna'.

De Tringiaan jg 27 (1) feb.'04 Ruud Costers: 'Boomklever, toekomstige broedvogel tussen Petten en Callants-oog?' O. Zijlstra 'Zwarte sterms, ze ko-men er weer aan!

Vanellus jg 57 (2) mrt.'04 Bond van Friese Vogelbeschermingswachten (BFVW) De BFVW schiet in 2003 1059 vossen af. J. de Jong 'Dwerguil, een nieuwe soort voor Nederland, waargeno-men in Friesland.' D.A. Mulder e.a.

Vanellus jg 57 (3) april '04 Bond van Friese Vogelbeschermingswachten. T. Piersma e.a. 'Broedende grutto's en doortrekkende kemphanen', steltlopers die hoognoordelijk broeden overwint-eren vrijwel altijd in het zoute water, terwijl soorten die zuidelijker broeden de winter vooral in zoetwatermilieus doorbrengen.

Veld & Vitrine 155/156 dec.'03 Ver. v vrienden v h Fries Natuurmuseum. In dit nummer geen vogelnieuws.

Vogelasie! het Gooi Nieuwsbrief nr 19 april/mei 2004. Open dag op 12 juni, opening van de nieuwbouw. Bijzondere gast: noordse stormvogel.

Het Vogeljaar jg 52 (2) '04 F. Tombeur Kievitenlegsel-onderzoek in een nieuw natuurgebiedje bij Sas van Gent in Zeeuws-Vlaanderen. E. Kaiser: Resulta-ten van het Duitse vogel-van-het-jaar onderzoek naar de gierzwaluw' Mooie foto's werden ingezonden voor de Jaap Taapken fotowedstrijd.

Het Vogeljaar jg 52 (1) '04 F. Koopman 'Vale gier versus ooievaar.' L. Boon 'Najaarstrek purperreigers.' L. v.d. Bergh 'De Oost-Siberische toendrarietgans.' Otte Zijlstra 'Lesbos, vogelrijk eiland.' Bunschoter oeverzwaluwwand doet het goed.

Vogelnieuws jg 17 (1) april '04 Vogel-bescherming Nederland. Themanummer Vogels en landbouw. Akkervogels als scholekster, kievit, grutto, veldleeuwerik en graspieper, hebben het moeilijker. Gerrit Gerritsen, projectleider Nederland-gruttoland geeft een tussenstand: mozaiekbeheer blijkt te werken. Negen vragen aan minister Veerman, oa: 'Hoe denkt u de dramatische achteruitgang van veel soorten weidevogels te keren.' Veerman stelt dat Nederlands beleid onderdeel uit (moet) maken van Euro-pees beleid. B. Hermans 'Kader-richtlijnen voor watervogels bieden nieuwe kansen voor natuur.' E. Ooster-veld: 'Mest en weidevogels.

Vogels jg 24 (2) lente 2004 Vogel-bescherming Nederland. 'Vogels kwij-nen weg door schelpvisserij.' F. Buissink en H. Peeters 'Het is veel te stil in de duinen,' actieplannen om kust-vogels te redden. R. de Vos 'Alleen een boer kan de akkervogels redden', naar een groenere, Europese landbouw-politiek. F. v.d.Helm 'Het onzekere lot van een reservejong.'

Vrienden van het Gooi (2) '04 Natio-naal park Utrechtse Heuvelrug – Dick A. Jonkers 'In beeld – huismus'.

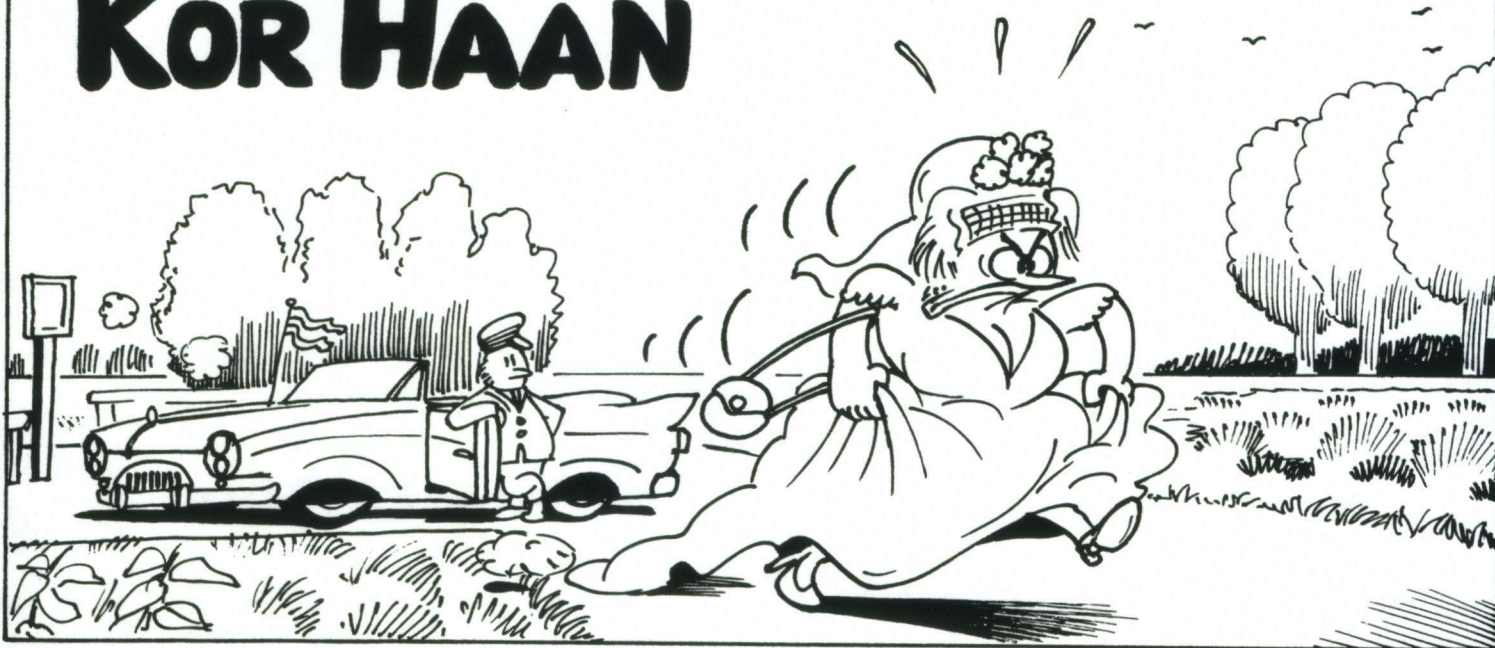
IJsselmeer berichten jg 31 april '04 In dit nummer geen vogelnieuws.

Veldwaarnemingen

Samenstelling: Engbert van Oort

Ooievaar		7	div.locaties, F.Leurs, D.Jonkers, J. Roodhart, E.+ G.van Oort
Lepelaar	21-04-04	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D.Jonkers
Lepelaar	29-05-04	2	Gooimeer, Oud Naarden, VRS
Nijlgans	14-05-04	2	Vijver Laapersveld, Hilversum, J. Domhof, rustend
Casarca	16-03-04	8	aanloophaven Huizen, F.Leurs, foeragerend
Bergeend	19-05-04	13	't Raboes, Eemnes, D.Jonkers, foeragerend
Smient	19-05-04	2	't Raboes, Eemnes, D.Jonkers
Pijlstaart	17-03-04	2	Maatpolder, Eemnes, S.Zeldenrust, foeragerend
Bruine kiekendief	11-06-04	1	Radioweg, Horstermeer, E.van Oort, jagend
Blauwe kiekendief	09-04-04	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D.Jonkers, foeragerend
Havik	27-05-04	1	Corversbos, Hilversum, E.Klomp, luid kekkerend
Buizerd	12-04-04	10	Meentweg, Eemnes, E.Klomp, baltsend
Boomvalk	27-05-04	1	Laapersveld, Hilversum, E.Klomp, jagend boven spoorlijn
Visarend	01-05-04	1	Gooimeer, Oud Naarden, F.Leurs, overvliegend
Kwartel	26-05-04	1	Hilversum zuid, E.Klomp, luid roepend overvliegend
Fazant	31-03-04	1	Groeve Oostermeent, Blaricum, D.Jonkers, foeragerend
Scholekster	31-03-04	30	Eemnesservaart, Eemnes, S.Zeldenrust, foeragerend, rustend
Scholekster	23-05-04	2	Zuidereind,'s-Graveland, D.Jonkers, met voer naar dak wasserij
Kluut	29-05-04	2	Gooimeer, Oud Naarden, VRS, overvliegend
Kluut	01-06-04	3	eilandje bij Huizerpier, S.+ A.Visser, 1 adult + 2 pullen
Bontbekplevier	16-05-04	6	Bovenmeent, Hilversum, S.Zeldenrust, foeragerend, rustend
Goudplevier	21-04-04	70	Maatpolder, eemnes, D.Jonkers, P.v.d. Linden, overvliegend
IJslandse grutto	08-04-04	11	Noordpolder te Veld, Eemnes, D.Jonkers, foeragerend
Regenwulp	30-04-04	1	Bijvanck, Blaricum, D.Jonkers, overvliegend
Groenpootruiter	30-04-04	3	Noordpolder te Veld, Eemnes, F.Leurs, foeragerend
Witgatje	21-04-04	1	Maatpolder, Eemnes, D.Jonkers, P.v.d.Linden, foeragerend
Oeverloper	23-03-04	1	Westrand Weesp, C.de Vink, foeragerend langs spoorlijn
Kleine plevier	19-05-04	2	't Raboes, Eemnes, D.Jonkers, paartje, mogelijk nestvondst
Steenloper	24-04-04	1	Pier Huizen, VWG excursie, foeragerend
Zwartkopmeeuw	09-04-04	2	Noordpolder te Veld, D.Jonkers, foeragerend
Kleine mantelmeeuw	01-05-04	2	Lorentzvijver, Hilversum, J.Domhof, rustend
Zwarte stern	23-05-04	4	't Hol, Kortenhoef, D.Jonkers, M.de Graaf, foeragerend
Holenduif	13-06-04	2	Loenderveen, E.van Oort, overvliegend
Zomertortel	29-05-04	1	Gooimeerkust, Oud Naarden, VRS, zingend in boomtop
Halsbandparkiet	15-06-04	5	De Nes, Vreeland, E.van Oort, foeragerend
Koekoek	v.a.19-05	6 X	div.locaties, D.Jonkers, E.Klomp, E.van Oort, VRS
Velduil	13-03-04	1	Bussum-Zuid, C.de Vink, cirkelend overvliegen
Gierzwaluw	16-04-04	1	Wijk Hoefijzer te Loenen, E.+ G.van Oort, overvliegend
Zwarte specht	09-04-04	1	PWN terrein, Laren, D.Jonkers, luid roepend, idem 21-05-04
Oeverzwaluw	15-03-04	1	Bovenmeent, Hilversum, C.de Vink, voortdurend foeragerend
Boerenzwaluw	01-06-04	2	Pier Huizen, S.+ A.Visser, rustend op hek
Huiszwaluw	01-06-04	8	Pier Huizen, S.+ A.Visser, laag boven de grond jagend
Gele kwikstaart	02-05-04	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, F.Leurs, foeragerend
Gele kwikstaart	16-05-04	1	Bovenmeent, Hilversum, S.Zeldenrust, foeragerend
Rouwkwikstaart	21-04-04	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D.Jonkers, foeragerend
Blauwborst	11-04-04	1	Bovenmeent, Hilversum, J.van Tuin
Zwarte roodstaart	13-05-04	1	Stapelplaats, Crailo, D.Jonkers, zingend, mogelijk territorium
Zwarte roodstaart	20-05-04	1	Zanderij, Hilversum, E.+ G.van Oort, met voer in bek
Paapje	17-04-04	1	Eempolder, Eemnes, F.Leurs, foeragerend
Roodborsttapuit		5	div.locaties, E.Klomp, F.Leurs
Tapuit	05-05-04	8	Oostermeent, Huizen, F.Leurs, foeragerend
Kramsvogel	30-03-04	3	Enkhuizerzand, Huizen, E.Klomp, overvliegend
Braamsluiper		3	div. locaties, E.Klomp, D.Jonkers, zingend
Kleine karekiet	17-05-04	1	Bovenmeent, Hilversum, S.+ A.Visser, op rietstengel bij pluim
Wielewaal	29-05-04	1	Gooimeerkust, Oud Naarden, VRS, zang
Raaf	05-05-04	1	Westerheide, Hilversum, D.Jonkers, roepend overvliegend
Keep	29-05-04	1	Gooimeerkust, Oud Naarden, VRS, zingend op boomtop
Sijs	24-03-04	2	Oude Amersfoortseweg, Hilversum, J.Domhof, foeragerend
Kneu	29-05-04	5	Horneboegse heide, Hilversum, E.Klomp, foeragerend
Barmsijs	24-01-04	4	Valk, Blaricum, F.Leurs, foeragerend
Kruisbek	09-06-04	7	Blaricummerheide, Blaricum, D.Jonkers, overvliegend
Kruisbek	12-06-04	2	Vogelasiel, Naarden, B.v.d.Brink, E.van Oort, overvliegend
Goudvink	15-03-04	1	Aristoteleslaan, Huizen, E.klomp, rustend

KOR HAAN

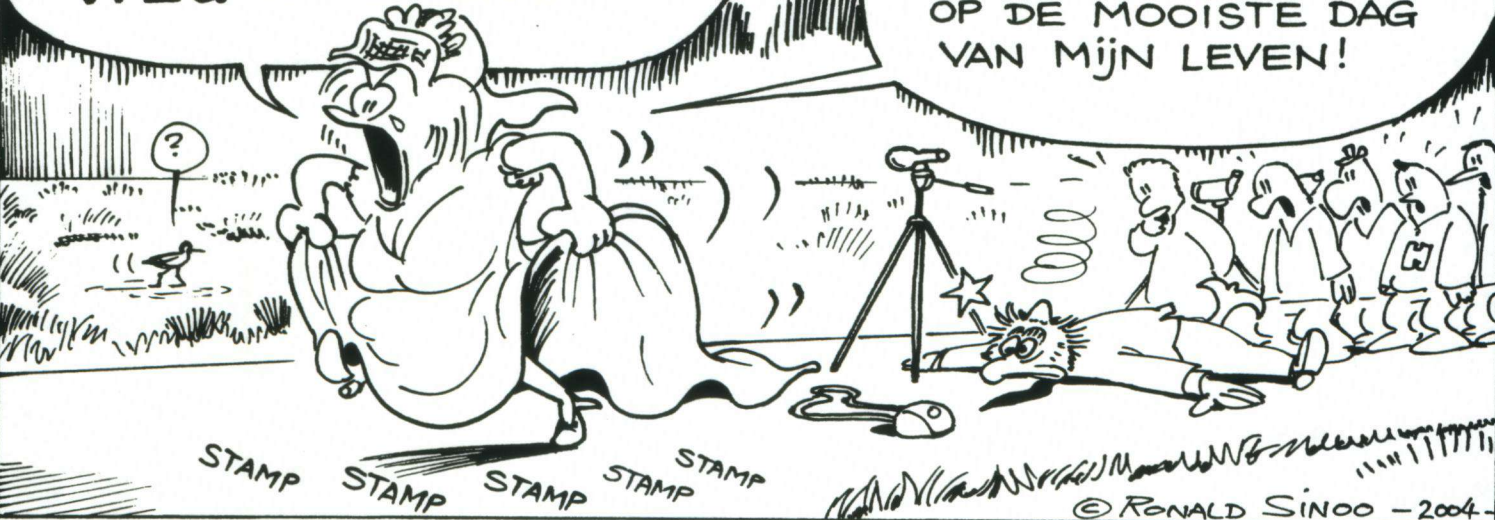
KOR HAAN!!
MISPUNT!!
ZAK!!

BONK!

! ? !

EEN GROTE GEELPOOTRUITER
IN DE BOVENMEENT EN
WÈG IS MENEER !!

EN *MIJ* LAAT-IE
VOOR GEK STAAN
OP DE MOOIESTE DAG
VAN MIJN LEVEN!

STAMP STAMP STAMP STAMP STAMP

Adressenlijst

Postadres VWG: Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening (algemeen) 2529179 t.n.v. V.W.G. Het Gooi e.o., Hilversum
ABN-Amro (algemeen) 43.41.08.790 t.n.v. V.W.G. Het Gooi e.o., Hilversum
Postrekening (uitsluitend contributies) 7874727 t.n.v. V.W.G. Het Gooi e.o., Kortenhoef

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Dagelijks bestuur:

Voorzitter	: mr. E.H. van Stigt Thans	Mackayware 30	8014 RW Zwolle	038-4543991
Sekretaris	: M. van Houten	Dovenetelhof 26	3742 EH Baarn	035-5415603
Penningmeester	: A.C.A.M. Kerkhof	Luitgardeweg 28	1211 NB Hilversum	035-6286330

Overige bestuursleden:

SG Algemene Zaken	: L.J. Dwars-Van Achterbergh	Flamingohof 1	1221 LK Hilversum	06-46352060
SG Avifauna	: Vacant			
SG Natuurbescherming	: Vacant			
SG Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
SG Excursies	: J.J.M. van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	035-6838604
SG Communicatie	: R. Rense	Elzenlaan 40	1214 KM Hilversum	035-6248716

Nuttige Adressen:

Aanmelding Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Aanmelding Jeugd cursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Eempoldertellingen	: Vacant			
Lezingen	: J.W. le Clercq	Van het Hoffstraat 28	1223 EE Hilversum	035-6834456
Promotie en Verkoop	: B. v.d. Brink	Klaver 1	1273 AJ Huizen	035-5258142
Roofvogelstudiegroep	: H. Sevink	Einder 31	3742 ZG Baarn	035-5421019
Vogelasiel Het Gooi	: F.F. van de Woord	Burg. J. Visserlaan 1	1411 BR Naarden	035-6945658
Vogelringstation Het Gooi	: B. van Poelgeest	Binnenhof 517	1412 LA Naarden	035-6940996
Waarnemingskaartjes inleveren	: E. van Oort	Kickestein 57	3632 WJ Loenen ¹ / ₄ Vecht	0294-234330
Weidevogelbescherming Eempolders	: G.W. Bieshaar	Zevenenderdrift 16	1251 RC Laren	035-5311002
Wintervoeding Gooi en Vechtland	: J.F. Kuijer	Krekelmeent 21	1218 EA Hilversum	035-6934871
St. Wintervoeding aan Koudeslachtoffers	: N. Schram	C. van Renneslaan 22	1403 ES Bussum	035-6933389

<u>Ledenadministratie</u>	: F. Wilms-Schopman	J.C. Ritsemalaan 1	1241 AP Kortenhoef	035-6563020
---------------------------	---------------------	--------------------	--------------------	-------------

Vogelwerkgroep On-Line:

Het Goois Vogelnet (Nieuws van de Vogelwerkgroep via e-mail)
Vogelwerkgroep op internet
St. Wintervoeding aan Koudeslachtoffers

Aanvragen via: Chans@worldonline.nl
<http://www.vwg-gooi-eo.nl>
nora.schram@planet.nl

Waarnemingskaartjes kunnen ook bij alle bestuursleden worden ingeleverd. Na overleg kunnen eveneens bij alle bestuursleden nieuwe kaartjes worden verkregen.

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep aanvaardt de vereniging geen enkele aansprakelijkheid. Deelname geschiedt op vrijwillige basis.

De contributie voor de vogelwerkgroep bedraagt minimaal € 16,- per jaar. Na aanmelding bij de ledenadministratie ontvangen nieuwe leden een welkomstmap met informatie over de vereniging. Voor leden uit één gezin of samenwonenden is er de mogelijkheid lid te worden als huisgenoot. De contributie daarvoor is minimaal € 6,- per jaar. Na aanmelding ontvangt u een acceptgiro. U kunt wachten met uw betaling tot ontvangst van deze acceptgiro.

Schenken:

Wilt u de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken eenmalig of vaker steunen met een gift, dan zijn deze giften onder voorwaarden aftrekbaar op de aangifte voor de inkomstenbelasting. Daarnaast kunt u in uw testament een zogenaamd legaat laten opnemen ten gunste van de vogelwerkgroep. Het is gewenst dit dan met uw notaris te bespreken.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester worden declaraties voor gemaakte kosten uitsluitend gehonoreerd indien deze uiterlijk 31 december via de coördinator van de betreffende subgroep bij de penningmeester zijn ingediend.

"De Korhaan"
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

TPG Post

Port betaald

Port payé

Pays-Bas